

**TALLINNA LAAGNA
LASTEAED-PÕHIKOO**

**KOOLI ÕPPEKAVA
ÜLDOSA**

2025

Sisukord

1. Üldsätted.....	4
2. Kooli väärtused ja eripära ning õppe- ja kasvatuseesmärgid	4
2.1 Kooli põhiväärtused.....	6
2.2 Õppe- ja kasvatuseesmärgid	7
2.3 Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused	10
2.4 Üldpädevuste kujundamise põhimõtted.....	12
2.5 Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, sh liikluskasvatus	31
3. Õppekorraldus	33
3.1 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.....	35
3.2 Valikõppeainete valik	36
3.3 Võõrkeelte valik	36
3.4 Tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava järgi õppivatele õpilastele.....	37
4. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline	42
4.1 Üritused, õppekäigud, väljasõidud, õuesõpe	43
4.2 Huvitegevus.....	43
4.3 Osalemine projektides	44
5. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	44
6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamise korraldus, sealhulgas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise alused	46
6.1 Hindamise eesmärk.....	46
6.2 Hindamisest teavitamine.....	47
6.3 Hindamise korraldus.....	47
6.4 Riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppivate õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise korraldus	48
6.5 Toimetulekuõppel õppivate õpilaste hindamine.....	52
6.7 Õpilase järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle jätmine, klassikursust kordama jätmine ja põhikooli lõpetamine	53
6.8 Mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamine koolis õpetatava osana	55
6.9 Hinde ja hinnangu vaidlustamine	55
7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord.....	56
7.1 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi HEVKO) ja kooli tugimeeskond.....	56
7.2 Tugiteenused.....	57
7.3 Töökorraldus.....	58
7.4 Õpilaste toetamise süsteem koolis	58
7.5 Tugispetsialistide töökorraldus.....	61
7.6 Individuaalsete õppekavade (IÕK-de) koostamise kord	62
7.7 Võimeka õpilase juhendamine ja tema oskuste arendamine	63
7.8 Lisaõppe õppekorralduse põhimõtted.....	63
8. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.....	64
9. Õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamise korraldus.....	66
10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	68

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	69
LISA 1 Õppekäikude läbiviimise kord.....	70
LISA 1A Väljasõiduteatis	72
LISA 2 Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart.....	73
LISA 3 Käitumise tugikava.....	79
LISA 4 Nõusolek Rajaleidja soovitusel rakendamiseks.....	80
LISA 5 IÕK rakendamine	81

Põhikooli riikliku õppekava kohustuslike ja valikõppeainete ainekavad

- **Keel ja kirjandus:** eesti keel, kirjandus, eesti keel teise keelena ([lisa 1](#));
- **Kehaline kasvatus:** kehaline kasvatus ([lisa 2](#));
- **Kunstiained:** muusika, kunst ([lisa 3](#));
- **Loodusained:** loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia ([lisa 4](#));
- **Matemaatika:** matemaatika ([lisa 5](#));
- **Sotsiaalsed:** inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus ([lisa 6](#));
- **Tehnoloogia:** tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus ([lisa 7](#));
- **Võõrkeeled:** A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene keel ja soome keel) ([lisa 8](#));
- **Valikõppeained** ([lisa 10](#))

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe kohustuslike ja valikõppeainete ainekavad

- Eesti keel ([lisa 1](#));
- A-võõrkeel (inglise keel) ([lisa 2](#));
- Matemaatika ([lisa 3](#));
- Loodusõpetus ([lisa 4](#));
- Ajalugu ([lisa 5](#));
- Inimeseõpetus ([lisa 6](#));
- Muusika ([lisa 7](#));
- Kunst ([lisa 8](#));
- Tööõpetus: tööõpetus (1.-4. klass), käsitöö ja kodundus (5.-9. klass), tehnoloogiaõpetus (5.-9. klass) ([lisa 9](#));
- Kehaline kasvatus ([lisa 10](#));
- Valikõppeained ([lisa 11](#))

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppe kohustuslike ja valikõppeainete ainekavad

- Elu- ja toimetulekuõpe ([lisa 1](#));
- Eesti keel ([lisa 2](#));
- Matemaatika ([lisa 3](#));
- Kunst ja käeline tegevus ([lisa 4](#));
- Muusikaõpetus ([lisa 5](#));
- Tööõpe ([lisa 6](#));
- Kehaline kasvatus ([lisa 7](#));
- Rütmika ([lisa 8](#));
- Valikõppeaine ([lisa 9](#))

1. Üldsätted.

Kooli õppekava on koostatud Vabariigi Valitsuse 06. jaanuaril 2011. a. määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (edaspidi *PRÕK*) ja Vabariigi Valitsuse 16. detsembril 2010. a. määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ (edaspidi *PLRÕK*) alusel.

Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Küsimustes, mis ei ole kooli õppekavas sätestatud, lähtutakse *PRÕK*ist ja *PLRÕK*ist. Kooli õppekava koostamisel on arvestatud kooli eripära, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse. Kooli õppekava koosneb üldosast, ainevaldkondade kavadest, õppeainete ainekavadest ja teistest lisadest.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- Kooli väärtused ja eripära ning õppe- ja kasvatuseesmärgid:
 - kooli väärtused ja eripära;
 - kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
 - valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused;
 - üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted;
- õppekorraldus – tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sh vaba tunniressursi kasutamine, valikõppeainete ja võõrkeelte valik, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused;
- õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud;
- liikluskasvatus;
- III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus, sealhulgas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise alused;
- haridusliku erivajadusega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
- karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
- õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Riikliku õppekava ainevaldkonniti koondatud ainekavad esitatakse kooliastmete kaupa klassiti, lihtsustatud õppekava lihtsustatud õppe ainekavad esitatakse arenguperioodide ja kooliastmete kaupa klassiti, toimetulekuõppe ainekavad esitatakse arengutasemete kaupa.

2. Kooli väärtused ja eripära ning õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool (edaspidi **kool**) on lapsesõbralik erivajadustega õpilastele mõeldud põhikool, kus õpivad tõhustatud ja erituge saavad intellekti-, liikumis-, kõne- või liitpuudega õpilased põhikooli riikliku ja põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe alusel.

Kooli asutamise ajaks on 14. juuni 1995, kui Tallinna 155. Lastepäevakodu „Terake“ nimetati ümber Tallinna Laagna Lasteaed-Algkooliks. Kolmeklassiline algkool oli mõeldud erivajadustega lastele,

kus õppisid peamiselt liikumispuudega õpilased. 2003/2004. õppeaastal muutus lasteaed-alkkool kuueklassiliseks. 31. augustil 2006. a reorganiseeriti lasteasutus Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikooliks.

Kool arvestab õpilase võimete ja erivajadustega ning pakub lapse arengut toetavat õpikeskkonda, võimetekohast õpet, tugiteenuseid, huvitegevust, pikapäevarühma. Pakume praktikakohti hariduse-, meditsiini- ja sotsiaalvaldkonna tudengitele nii Eestist kui välismaalt.

Kool toetab õpilaste toimetulekut, luues neile sobiva vaimse, füüsilise ja sotsiaalse keskkonna ning võimalused õppimiseks ja arenemiseks kogu koolipäeva jooksul, lõimides omavahel formaalse ja mitteformaalse õppe ning tehes tõhusat koostööd lapse tugivõrgustikuga.

Õppe- ja kasvatustöö toimub kogupäevakooli põhimõtete järgi, kus õppe- ja kasvatustöö on lõimitud tugiteenuste ja huvitegevusega.

Kõigile on loodud tingimused huvihariduses osalemiseks (meisterdamisring, mõttemängude ring, kandle- ja pillimänguring, muusikaring, loodus- ja teadusring, meediaring, paraspordiring, raamatupesa, saviring, mänguring jm). Õpilasi toetavad füsioterapeudid, loovterapeut, muusikaterapeut, tegevusterapeut, vesiravispetsialist, eripedagoogid, psühholoog, sotsiaalpedagoog, logopeed, abiõpetajad ja õpetaja abid.

Põnevad õppimist väljaspool klassiruumi toetab liigirikas kooliaed, õppekäike korraldatakse Tondiraba pargis, Laagna raamatukogus, Lindakivi kultuurikeskus, Kunstihoone Lasnamäe paviljonis, Kadrioru pargis, muuseumides, teadusstuudiotest jm. Õpitulemuste saavutamist toetab osalemine KIK projektis.

Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks toimuvad koolis traditsioonilised ülekoolilised sündmused: õpetajate päev, leivanädal, isadepäev, emadepäev, mardi- ja kadripäev, adventihommikud, vastlapäev, sõbrapäev, Eesti Vabariigi sünnipäev, emakeelepäev, lihavõtted, kooli sünnipäev, perepäev, südamenädal, talgupäev, filmifestival, kooliolümpia, spordinädal jm.

Õpilased saavad kooli tegemistesse panustada õpilasesinduse kaudu.

Koolil on oma ajaleht Laagna Tahvel, mida antakse välja kaks korda õppeaasta jooksul. Ajalehes kajastatakse läbi õppeaasta toimuvaid koolisündmusi.

Kool peab oluliseks nii riigisiseseid kui ka rahvusvahelisi koostööprojekte. Kool on liitunud Liikuma Kutsuva Kooli, Rohelise Kooli, programmiga, et rikastada koolielu ning arendada õpilaste liikumisharjumusi ja keskkonnateadlikkust. Alates 2007.aastast teeme koostööd vabatahtlikke vahendava organisatsiooniga EstYES. Tänu neile on meil igal aastal erinevatest riikidest üle maailma 1-3 vabatahtlikku, kes on muutnud meie koolielu mitmekesisemaks. Rahvusvahelist koostööd on süvendanud osalemine Erasmus+ ja teistes projektides, mis pakuvad nii õpilastele kui ka õpetajatele võimalust saada uusi teadmisi erinevatest valdkondadest, arendada võõrkeeleoskust, avardada silmaringi.

Eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane võib kooli ettepanekul ja vanema nõusolekul õppida eesti keelt „Eesti keel teise keelena“ ainekava järgi.

Visioon

VÄÄRTUSPÕHINE KOOL, MILLE EESMÄRGIKS ON LAPSE ARENGU TERVIKLIK JA MITMEKÜLGNE TOETAMINE.

Missioon

LUUA OPTIMAALSED TINGIMUSED RAHULOLEVA, VÕIMETEKOHASELT ENESEGA TOIME TULEVA LAPSE ARENEMISEKS.

Tunnuslause

ÜHESKOOS IGA PÄEVAGA PAREMAKS.

Õpilased naudivad igat hetke ja kõiki võimalusi, mida kool pakub, samuti õpetajate tähelepanu ja head sõna. Ikka ja alati jääb kõlama lause, et üheskoos võime muutuda iga päevaga paremaks.

2.1 Kooli põhiväärtused

Kõik kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lg 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus. Peale selle on sõnastatud koolile olulised väärtused.

TERVIKLIKKUS

Meie jaoks on võrdselt olulised lapse emotsionaalne, sotsiaalne, füüsiline ja intellektuaalne areng. Kõik lapsega töötavad spetsialistid on heas kontaktis lapse perega ning teadlikud lapse huvidest ja vajadustest. Õppetöö korralduses lähtume kogupäevakooli kontseptsioonist, milles põimuvad omavahel õppetöö, huvitegevus ja tugiteenused. Loomes tingimused muutuvast maailmast hakkama saamiseks.

USALDUSVÄÄRSUS JA LUGUPIDAMINE

Meie jaoks on tähtis sõbralik keskkond, mis tagab igaühele turva- ja heaolutunde. Suheldes oleme avatud, ausad, viisakad ja märkame üksteist.

KOOSTÖÖ JA AVATUS

Väärtustame kooli ja kodu koostööd lapse arengu toetamisel. Oleme uuendusmeelsed, hoides samas traditsioone, jagades oma oskusi ja teadmisi. Meie jaoks on tähtsal kohal iga lapse pere ning ühtsed arusaamad ja kokkulepped lapse arengu toetamisel. Oleme avatud uutele mõtetele, hoides vanu traditsioone. Hindame paindlikkust. Meil on koostööpartnerid nii õppetöö kvaliteedi hoidmiseks kui sobiva õpikeskkonna leidmiseks.

HOOLIVUS

Oleme mõistvad ja sallivad erinevuste suhtes: arvestame individuaalsete vajadustega töö- ja õppekorralduses ning töö- ja õpikeskkonna loomisel.

Hoolivus väljendub eelkõige inimsuhetes nii õpilaste ja õpetajate vahel kui ka õpilastel ja õpetajatel omavahel.

2.2 Õppe- ja kasvatusesmärgid

Kooli õppetöö ülesanne on toetada iga õpilase võimetekohast arengut ja integreerumist Eesti ühiskonnas arvestades lapse erivajadusi. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks ja mitmekülgseteks isiksusteks.

Kasvatus on kui õpilase suhete kujundamine teda ümbritseva maailmaga. Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist.

Õpetamine on kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimine viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama, õpib oma õppimist analüüsima ja juhtima.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi realses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid, rakendatakse õppimist toetavat hindamist;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

Õpetaja on õppeprotsessi juht ja hoiakute kujundamise võtmeisik, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Põhikooli sihiseade riiklikul õppel

1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

4) Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Kooli lõpetanul on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

Taotletakse tõhustatud või erituge vajava õpilase arengu toetamist: õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Selle aluseks on iga õpilase arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.

Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosast §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures lihtsustatud õppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

1) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

2) Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada

jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohendada oma käitumist ja õpitegevust.

3) Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.

4) Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.

5) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

Taotletakse tõhustatud või erituge vajava õpilase arengu toetamist: õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Selle aluseks on iga õpilase arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.

Põhikooli sihiseade toimetulekuõppes

Toimetulekuõppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosast §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures toimetulekuõppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

1) Toimetulekuõppe põhiülesanne on toetada erituge vajava õpilase arengut ning tema kujunemist Eesti kodanikuks, kes põhikooli lõpetamisel tuleb eluga toime tuttavates tingimustes, teeb võimetekohast praktilist tööd ja on teadlik enda kuulumisest oma rahva ja Eesti kodanike hulka.

2) Toimetulekuõppes lähtutakse jõukohasuse põhimõttest, et igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul lähtutakse õpilaste arengutasemest õppeainete kaupa, arvestatakse õpilaste potentsiaalseid võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi. Õppimise edukus sõltub õpilase individuaalsest võimekusest ja tema individuaalseid iseärasusi arvestavast õpikeskkonnast.

3) Õppekava taotleb iga õpilase arengu toetamist. Õpetamine toimub iga õpilase arengutaseme ja arenguvõimaluste hindamise alusel kasutades eripedagoogilisi meetodeid. Õppetöö kavandamine toimub kontsentrisuse printsiipi järgides, st materjali esitatakse teemade kaupa korduvalt järkjärgult teemat laiendades ja/või keerukamal tasemel esitades. Inimese terviklik kujutus maailmast laieneb ja täpsustub kontsentrisel õpetuse teel ning õppevaldkondi ja tegevusi lõimides. Õppetööd kavandades arvestatakse nii klassi tervikuna kui ka iga õpilast individuaalselt. Õppeülesanded valitakse õpilase lähimat arenguvalda arvestades, varieeritakse õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluvat aega vastavalt laste individuaalsetele iseärasustele.

4) Arendamist vajavad õpilaste psüühilised protsessid (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine), tunde- ja tahtevald, psühhomotoorika, suhtlemine ja hoiakud. Õpetamise ja arendamise eesmärgiks on õpilaste võimalikult iseseisev toimetulek sotsiaalses keskkonnas.

5) Õppe- ja kasvatustöö toimub võimalikult elulises keskkonnas jõukohases praktilises tegevuses,

millega kaasneb suuline kõne ja/või alternatiivsete suhtlusvahendite kasutamine. Õppe- ja kasvatustööga taotletakse, et õpilane omandaks jõukohased praktilised oskused ja vajalikud teadmised igapäevastes olukordades toimetulekuks. Õpilast suunatakse täitma praktilisi ülesandeid koostegEVuses ja eeskuju järgi, rakendama omandatud oskusi kas näidise, lihtsa suulise korralduse alusel või mälupildile toetudes iseseisvalt. Oluline on kujundada õpilaste huvi võimalikult iseseisvalt tegutseda. Kujundatakse käitumist, sellele võimalikult adekvaatse hinnangu andmist positiivset rõhutades.

6) Oluline on õpetaja ja õpilase positiivne ühistegEVus. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende arengule vastavate tegEVuste valikut, jõukohast õpitegEVust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegEVuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Õpilane võtab võimetekohaselt osa oma tegEVuse kavandamisest ja tulemuse hindamisest. Toimingute omandamine toimub tegEVussammude ja osaoskuste kaupa, omandatud osatoimingud ühendatakse toimingute ahelaks.

7) Õpioskuste kujundamist soodustavad õpilasega tegelevate täiskasvanute ühtsed nõudmised ja samalaadne abi. Tähtis on koostöö tugispetsialistide, õpetajate, lapsevanemate, jätkuõppe korraldajate, koolipidaja jt kooliväliste spetsialistide ja asutustega.

Õppekava taotleb iga õpilase arengu toetamist: õpilase arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Arendamine toimub iga lapse arengutaseme ja arenguvõimaluste hindamise alusel.

2.3 Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

ÕppetegEVus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.

Lõimingu mõte avaldub selles, et eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi seostatakse, asetades need reaalse elu konteksti ning aidates õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Kool kujundab ja korraldab õpikeskkonda ja õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust:

- üldõpetuslike põhimõtete rakendamist;
- õppevaldkondade lõimumist;
- õpetuse praktilist ja elulist suunitlust;
- õpilaste võimalikult adekvaatset isikliku ja sotsiaalse identiteedi kujunemist;
- sotsiaalset õppimist ja integratsiooni ühiskonda.

Valdkonnasisene ja -ülene õppe lõimimine saavutatakse:

- erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel;
- õppeainete, koolisiseste projektide, sündmuste abil;
- läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste abil;
- õppeülesannete ning -viiside abil.

Lõimingu ellurakendamisel lähtutakse järgnevatest põhimõtetest:

- õpitavat seostatakse eluliste näidete ja protsessidega; teadmisi ja oskusi kasutatakse võimalikult elulistes olukordades;
- õppimine on nii individuaalne kui koosõppimine;
- kool õpetab ja toetab erinevates sotsiaalsetes olukordades toimetulemist (õpilane-õpetaja; õpilane-õpilane; õpilane-õpetaja-lapsevanem);
- koolis kasutatakse aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õuesõpet, soodustatakse füüsilise õpikeskkonna mitmekesisust;
- tuginedes eelnevatele teadmistele konstrueerib õppija uued teadmised ja mõisted;
- õppimise ja elu omavaheline seostamine muudab õppimise tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks;
- teadmisi seostatakse õpilasest ja tema huvidest lähtuvalt;
- kool toetab ja aitab õpilastel luua seoseid õpitu põhjal erinevate õppeainete üleselt;
- õpetajad teevad omavahel tihedalt koostööd lõimingu efektiivseks teostumiseks.

Õppe lõimingu toetavad tunnivälised ja ülekoolilised projektid, sündmused jm kavandatakse õpetajate poolt koostöös iga õppeaasta alguses. Need kajastuvad kooli õppe- ja kasvatustööd toetavate sündmuste kalendris, mis on üldtööplaani osa. Õpetaja arvestab nendega oma tööd planeerides.

Lõiming on õpetajate teadlik tegevus seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õpimeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Ühtlasi toetab see ka üldpädevuste kujunemist.

Lõiminguks kasutatakse erinevaid õppeviise (individuaalne, rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, õppekäik, ekskursioon, probleemõpe). Probleemõpe julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema lahendusi, tegema koostööd teistega, välja pakkuma ideid, lõpuks leidma parima lahenduse. Lõiming võimaldab õpilastel tugineda varasematele teadmistele, õppimise käigus omandatud kogemustele ja seostele. Lõiminguks kasutatakse erinevaid õppeülesandeid (projekti kavandamine ja teostamine, uurimistöö, loovtöö, referaat, probleemi lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine), mis on olulised sisemise lõimingu saavutamisel.

Valdkonnasisese lõimingu aluseks on vastava valdkonnapädevuse kujunemine. Valdkonnaülese lõimingu aluseks on pädevused kooliastmeti.

Lõiming väljendub õpetaja töö planeerimisel õppetegevustena. Tegevused peavad soodustama iga õppeaine õpitulemuste saavutamist. Lõimingu viisi valib õpetaja ja see sõltub sellest, kas soovitakse luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.

Ainevaldkonnasisesed- ja ülesed lõimingud on välja toodud ainevaldkonna kavades. Lõiming tugineb õpetajate loovale koostööle.

2.4 Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Pädevus on võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, paindlikult ja tulemuslikult toimida, toimetulekuõppes toime tulla.

Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja ainepädevusteks. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.

Kooli olulisemaks õppe- ja kasvatusesmärgiks on õpilastes üldpädevuste kujundamine.

Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, tunni- ja koolivälises tegevuses (koolisündmused, ühisüritused, õppekäigud, huvitegevus, PPR). Nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate, abiõpetajate ja tugispetsialistide omavahelises koostöös ning kooli ja kodu ühistöös. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll enesehindamisel, mis võimaldab õpilasel oma tegevust jälgida.

Kooli õppekava eesmärgiks on toetada õpilasi järgmiste üldpädevuste kujundamisel:

kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, ettevõtlikkuspädevus, digipädevus.

Riiklikul õppekaval eristatakse üldpädevusi kooliastmete kaupa, kus iga järgnev kooliaste eeldab eelneva omandamist ja täiendamist; lihtsusatud õppes eristatakse üldpädevusi ja arenguperioodidel taotletavaid pädevusi; toimetulekuõppes üldpädevusi ja arengutasemetel taotletavaid pädevusi.

Taotletavad pädevused kooliastmete, arenguperioodide või arengutasemete kaupa on kirjeldatud all.

Riikliku õppekaval kujundatavad üldpädevused on:

KULTUURI- JA VÄÄRTUSPÄDEVUS	Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Hindab inimsuhteid ning tegevusi kehtivate moraalinormide seisukohast.	Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist. On viisakas.	On usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest.	Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja käitumisnorme, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega.	Teab, mida tähendab lugupidav käitumine. Oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada.	Suhtub inimestesse eelarvamusteta. Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikme, sõbra ja kaaslasena.	Suhtub kaasinimestesse mõistvalt ja lugupidavalt.

Tajub ja väärtustab oma seotust loodusega.	Tunneb huvi looduse vastu ja on teadlik looduse hoidmise viisidest ja vajalikkusest. Käitub loodust hoidvalt.	On teadlik looduse seaduspärasusest, on huvitatud nende uurimisest. Väärtustab säästvat eluviisi ja tegutseb loodust hoidvalt. Oskab looduses käituda, huvitub looduse uurimisest.	Mõistab, et inimene on looduse osa ning tema elu sõltub loodusest. Suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning tegutseb loodust ja keskkonda säästes.
Tajub ja väärtustab enda seotust oma maa ning rahva ning teiste rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega.	Tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad ja riiki. Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt; tunneb Eesti riigi sümboliteid ning täidab nendega seotuid käitumisreegleid.	Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvaste ning kultuuride seas. Suhtub lugupidavalt teistesse rahvustesse.	Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest. Tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule.
Väärtustab loomingut ja kujundab ilumeelt.	Julgeb luua, olla omanäoline. Märkab ja hindab ilu ning tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest ja tegevusest. Kasutab eneseväljenduseks liikumist, maalimist, laulmist jne.	Väärtustab kunstiloomingut ning väljendab end kunstivahendite abil.	Väljendab ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.
Hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, teadvustab oma väärtushinnanguid.	Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel. Teab põhjus-tagajärg seost. Saab aru, mis on tema jaoks oluline.	Teab kooli väärtusi ja mõistab nende sisu. Suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab läbirääkimiste vajalikkust probleemide lahendamisel.	Teab ühiskondlikke väärtusi, on välja kujundanud oma väärtushinnangud, oskab oma käitumist hinnata ning suunata enda, kooli ja ühiskondlikest väärtushinnangutest lähtudes.

SOTSIAALNE JA KODANIKUPÄDEVUS	Suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida
--------------------------------------	--

	inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Suutlikkus ennast teostada.	Oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel. Seab tegevused tähtsuse järjekorda.	Teab oma tugevusi ja parendusvaldkondi, oskab oma eksimusi näha ja tunnista ning oma tegevust korrigeerida. Vastutab oma tegevuste eest. On teadlik oma tegude tagajärgedest.	Oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, On teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimis võimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.
Toimib teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetab ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust	Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt. Austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seotuid käitumisreegleid.	Tunnetab end Eesti riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust.
Teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid.	On teadlik reeglitest, et mitte seada ohtu ennast ja teisi, liikleb ohutult. Teab ohtudest interneti kasutamisel.	Suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes. On teadlik ühiskonna normidest.	Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja põlvkondade ühiseid väärtusi, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Oskab teha turvalisi valikuid IKT- vahendite kasutamisel.
Teeb koostööd teiste inimestega erinevates olukordades.	Õpib üksi ja teistega koos, paaris ja rühmas. On viisakas, täidab lubadusi; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada.	Mõistab läbirääkimiste vajalikkust probleemide lahendamisel ja oskab leida kompromisse. Hindab harmoonilisi inimsuhteid; mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest.	Teeb koostööd teiste inimestega erinevates olukordades.

ENESE-MÄÄRATLUS-PÄDEVUS	Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.
--------------------------------	--

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema. Oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada	Püüab selgusele jõuda oma huvides, teab oma tugevaid ja arendamist vajavaid külgi.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest. Omab adekvaatset enesehinnangut
Analüüsib oma käitumist erinevates olukordades.	Oskab reguleerida oma käitumist vastavalt ümbritsevale keskkonnale.	Suudab näha mitmeid käitumisvalikuid ja valida nendest sobivaima. Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest.	Oskab toime tulla tavapärasel suhtluses esilekerkivate suhtlusprobleemidega ning neid lahendada arvestades kaasinimesi
Käitub ohutult ning järgib tervislikke eluviise.	Väldib ohtlikke olukordi ja oskab ohuolukorras abi kutsuda. Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest.	Väärtustab ja järgib tervislikke eluviise. On teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest; on leidnud endale sobiva harrastuse.	Väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi. On füüsiliselt aktiivne.

ÕPIPÄDEVUS	Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Organiseerib õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas.	Oskab valmis panna ning leida õppimiseks ja ülesannete lahendamiseks vajalikke vahendeid. Oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas täiskasvanu juhendamisel.	Keskendub õppeülesannete täitmisele. Oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest.	On teadmishimuline ja oskab õppida. Oskab iseseisvalt organiseerida õppimist individuaalselt, paaris või rühmas.

Planeerib õppimist ning järgib seda plaani.	Koostab päevakava ja järgib seda, kasutab selleks oma koolipäevikut. Oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel.	Kavandab oma tegevust ning kasutab endale sobivat vahendit päevakava koostamiseks, info märkimiseks ja järgimiseks. Oskab oma eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida täiskasvanu abil.	Seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel. Tagasilöökide korral leiab lahendusi.
Hangib õppimiseks hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet.	Suudab õppematerjalidest ja etteantud allikatest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada.	Oskab leida vastuseid oma küsimustele, vajaduse korral küsib ja kasutab asjakohast abi. Oskab teha vahet faktil ja arvamusel.	Oskab hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada.
Kasutab õpitut, sh õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleemide lahendamisel -seostab omandatud teadmisi varemõpituga.	Oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele. Kasutab suunamise abil erinevaid õpivõtteid arvestades õppeülesande iseärasustega.	Oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele.	Oskab kasutada õpioskusi ja strateegiaid erinevates kontekstides ja probleemide lahendamisel. Esitab teaduslikke seisukohti ja teeb tõendusmaterjali põhjal järeldusi. Esitab loodusteaduslikke küsimusi ja arutleb nende üle.
Analüüsib enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning hindab selle põhjal edasiõppimise vajadust.	Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest. Hindab oma teadmisi ja oskusi täiskasvanu suunamisel.	Hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi, näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	On teadmishimuline, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele, oskab leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.

SUHTLUSPÄDEVUS	Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt nii emakeeles kui võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, esitab ja põhjendab oma seisukohti, esitleb ennast.	Oskab viisakalt pöörduda erinevate suhtluspartnerite poole. Oskab ennast tutvustada. Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Väljendab oma arvamust ning põhjendab ja kaitseb seda. Tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel.	Suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada. Valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste.
Loeb ning mõistab teabe ja tarbetekste ning ilukirjandust.	Leiab tekstidest teavet ja mõistab seda.	Kuulab ja loeb tekste mõtestatult.	Mõistab ja tõlgendab erinevaid tekste.
Kirjutab eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili ning kasutades korrektset viitamist.	Esitab tekstides leiduvat teavet suuliselt ja kirjalikult. Oskab nimetada allikmaterjali teabe otsimisel.	Loob suhtlus-situatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke keeleliselt korrektseid tekste ning mõistab suulist kõnet. Kasutab korrektset viitamist.	Väljendab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt. Viitab kasutatud materjalidele korrektselt.
Väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Loob keeleliselt korrektseid tekste. Eristab kõnekeelt kirjakeelest.	Tunneb ja järgib õigekirjareegleid ja loob keeleliselt korrektseid tekste. Oskab kasutada õigekeelsuse kontrolliks vajalikke allikaid (sõnaraamat, veebisõnastik vms).

MATEMAATIKA-, LOODUSTEADUSTE JA TEHNOLOOGIA-ALANE PÄDEVUS	Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.
--	--

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab matemaatikale omast keelt, sümbolaid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.	Arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades ülesandeid lahendades.	On kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja kasutab juhendamise abil loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.	Lahendab igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
Kirjeldab ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teeb tõendus põhiseid otsuseid.	Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. Oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.	Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet. Oskab kasutada veebis erinevaid mudeleid loodusteaduste õppimisel. Oskab kasutada lihtsamaid uurimisega seonduvaid mõõtmis- ja vaatlusaparaate.	Teab ja vajadusel oskab kasutada loodusteaduslikku uurimismeetodit õppetöös ja muudes valdkondades. Oskab kasutada looduse uurimisega seonduvaid mõõtmis- ja vaatlusaparaate. Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi.
Mõistab loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid.	Mõistab, et inimene on looduse lahutamatu osa.	Oskab kasutada eale vastavaid tehnoloogiaid erinevate loodusteaduslike probleemide lahendamiseks.	Teadvustab loodusteaduste vahelisi seoseid. Oskab kasutada eale vastavaid tehnoloogiaid erinevate loodusteaduslike probleemide lahendamiseks.
Kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid.	Mõistab tänapäevaste tehnoloogiatega kasutamise vajadust. Oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste.	Oskab eesmärgipäraselt kasutada tänapäevaseid tehnoloogiaid.

ETTEVÕTLIKKUS-PÄDEVUS	Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid
------------------------------	---

	võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske, rakendada finantskirjaoskust.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Loob ideid ja viib neid ellu, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades.	Oskab tegevusi algatada. Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest ja oma loomingust.	Kavandab ja hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi. Kaasab teisi.	On ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale. Oskab oma ideid teistega koostöös ellu viia
Näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi.	Märkab probleeme. Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema.	Näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	Omab julgust aktiivselt sekkuda. Oskab leida probleemidele lahendusi.
Seab eesmärged ja viib neid ellu, koostab plaane, tutvustab neid ja viib ellu.	Oskab koostada endale päevakava ning järgib seda. Seab eesmärged täiskasvanu suunamisel.	Seab eesmärged ning tuleb toime tagasilöökidega korral.	Seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel. Planeerib enda karjääri.
Reageerib muutustele paindlikult ning võtab arukaid riske.	Väldib ohtlikke olukordi ja kutsub ohuolukorras abi.	Suudab muutustega toime tulla.	Reageerib paindlikult muutustele.
Korraldab ühistegevusi, näitab initsiatiivi ja vastutab tulemuste eest.	Tunneb rõõmu liikumisest ja ühistegevusest.	Algatab ühistegevusi. Peab kinni kokkulepetest ning vastutab oma tegude eest.	Algatab ja korraldab ühistegevusi ning võtab endale vastutuse oma tegude ees.
Finantskirjaoskuse rakendamine		Lõiming matemaatika lihtintressi ja kasumi teemaga	Sissejuhatus matemaatika lihtintressi teemale

DIGIPÄDEVUS	Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste

Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas.			
Kooli arvutivõrgu kasutamine.	Oskab kooli arvutivõrgu kasutada- sisse logida, võrgukausta salvestada.	Kasutab arvutit teadlikult õppetöös. Saab iseseisvalt hakkama eestikeelsete arvutiprogrammide või simulatsioonide kasutamisega.	Saab iseseisvalt hakkama lihtsamate võõrkeelsete arvutiprogrammide ja simulatsioonide kasutamisega. On kursis ja kasutab uuenevaid digitehnoloogilisi võimalusi õppimisel ja suhtlemisel.
Arvuti kasutamine.	Käivitab ja kasutab lihtsamaid arvutiprogramme ja tehnilisi seadmeid.		
Nutiseadmete kasutamine.	Oskab kasutada eelseadistatud nutiseadet eesmärgipäraselt. (äpid ja rakendused õpetaja poolt installeeritud)	Oskab kasutada oma nutiseadet õppetöös (leida ja installeerida rakendusi ja äppe seadme op. süsteemile sobivast keskkonnast) Oskab kaitsta oma nutiseadet võõraste eest.	Suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades. Oskab sünkroniseerida nutiseadmete andmeid erinevates veebikeskkondades.
Kogukondades suhtlemine.	Stuudiumi keskkonna kasutamine õpetajaga suhtlemiseks.	Stuudiumi ja MS Office keskkonna kasutamine.	On teadlik riigi ja kohaliku omavalitsuse e-teenustest, teab kuidas neid kasutada.
Teadlikkus digikeskkonna ohtudest. Oskus kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.	Teab, milliseid andmeid enda kohta tohib internetis avaldada ja milliseid mitte. Teab, kelle poole pöörduda internetis toimunud tema jaoks ebameeldivate juhtumite korral. Teab, et oma salasõnu ja kasutajanimed ei tohi teistega jagada.	Oskab tähelepanu pöörata e-kirjavahetusega seotud ohtudele (petukirjad) ja kahtlastele e- kirja manustele ning linkidele e-kirjas. Oskab pöörata tähelepanu arvuti- ja nutiseadme turvalisusele (viirusetõrje olemasolu).	Oskab suhtuda kriitiliselt veebikeskkonnas avaldatud infosse (kasutajaprofiilid, tekstid). Teab, kuidas arvutiviirused arvuti tööd mõjutavad ning oskab teadliku käitumisega arvuti nakatumise ohu minimeerida.
Järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	Teab, et digivahendite abil ei tohi kedagi kiusata.	On teadlik digikeskkonnas valitsevates moraali- ja väärtuspõhimõtetest.	Järgib digikeskkonnas valitsevaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

Lihtsustatud õppel kujundatavad üldpädevused on:

KULTUURI- JA VÄÄRTUSPÄDEVUS	Tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires			
	1.-2. klass Käitub tuttavas olukorras viisakalt. Tunneb end oma pere liikme ning oma klassi ja kooli õpilasena. Eristab, mis on OMA – VÕÕRAS – ÜHINE Märkab ilu. Oskab käituda looduses vastavalt seni õpitule ning hinnata enda ja teiste käitumist põhimõttel ÕIGE – VALE.	3.-5. klass Käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, järgib lihtsamaid käitumisreegleid. Mõistab, mis on OMA – VÕÕRAS – ÜHINE ja käitub vastavalt. Hoidub loodust kahjustavast käitumisest. Austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.	6.-7. klass Käitub viisakalt, tunneb kombeid. Teab inimtegevuse mõju loodusele ja hoidub loodust kahjustamast. Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas. Suhtub lugupidavalt teistesse rahvustesse.	8.-9. klass Järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli. Tunnetab end Eesti kodanikuna. Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi; Mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid.
SOTSIAALNE JA KODANIKU-PÄDEVUS	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme.			
	1.-2. klass Hindab käitumisakte tasandil ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI.	3.-5. klass Arvestab käitumisaktide puhul erinevaid motive ja tingimusi ja tunneb suhtlemisel ära erinevaid iseloomuomadusi.	6.-7. klass Hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest Lahendab konflikte rahumeelselt.	8.-9. klass Suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab suhtluspartneriga. Teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, seisab enda ja teiste õiguste eest, lahendab konflikte reegleid ja norme arvestades.

		Hoidub kaaslasti kahjustavast käitumisest. Käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; Kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma käitumist konflikt-situatsioonis.		
ENESEMÄÄRATLUS-PÄDEVUS	Mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne.			
	1.-2. klass Hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust. Käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist <i>õige/vale, meeldib / ei meeldi</i> tasandil.	3.-5. klass Hoiab puhtust ja korda. Oskab kirjeldada selleks vajalikke tegevusi. Kasutab õpitud enesekontrollivõtteid, käitub looduses hoolivalt	6.-7. klass Tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid. Tegutseb vastavalt päevakavale. Kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust. Oskab kirjeldada oma käitumist, mõista ja tunnistada oma eksimusi ning vajaduse korral korrigeerida oma käitumist ja tegevust. Väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest.	8.-9. klass Mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid. Hindab oma võimeid, nõrku ja tugevaid külgi ning toimetulekut igapäevaelus. Väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.
ÕPIPÄDEVUS	Õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid			

	individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele.			
	1.-2. klass Täidab ülesanded koostegevus es eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi. Leiab suunamisel vajaliku teabe. Kuulab ja vastab küsimustele. Kasutab õpiülesannete täitmisel tuttavaid abivahendeid. Kujutab ette ja annab lühitekstis edasi kirjeldatud situatsiooni. Viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi. Selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad.	3.-5. klass Täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuste piires suulise ja kirjaliku korralduse järgi. Kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel. kirjeldab oma õpitegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele; kasutab täiskasvanu suunamisel õpitud enesekontrollivõtteid. Vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt. Eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki. Eristab fantaasiat ja reaalsust.	6.-7. klass Täidab õpitud materjali põhjal tööülesandeid, kasutab omandatud õpivõtteid ja tuttavaid abivahendeid ning vajadusel juhendaja abi. Oskab märgata oma õpiraskusi, küsib sel puhul abi ja kasutab seda. Mõistab töö vajalikkust. Oskab oma tegevust õppesituatsioonis kavandada, vajalikke tegevusi valida ja rakendada, tulemust kontrollida ja hinnata.	8.-9. klass Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid üksi ja rühmas. Kasutab jõukohaseid teabevahendeid. Teeb märkmeid ja koostab tarbekirja. Mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud õpivõtteid; Teab kutseõppe ja täiendusõppe võimalusi. Väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutseõppeks.
SUHTLUSPÄDEVUS	Suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles! lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele.			

	1.-2. klass Loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa. Väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega.	3.-5. klass Loeb jõukohast teksti, tõlgendab seda oma sõnadega, kujutab ette kirjeldatud objekte ja situatsioone. Väljendab ennast arusaadavalt, sh lühitekstide abil. Alustab ja jätkab dialoogi.	6.-7. klass Oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; oskab oma arvamust rahulikult väljendada ja selgitada; mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad; Loeb õpitud teksti ladusalt, leiab teavet oma teadmiste vastavatest tekstidest ning esitab seda suuliselt ja kirjalikult vastavalt õpitud oskustele.	8.-9. klass Loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel. Esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega.
MATEMAATIKA-, LOODUSTEADUSTE- JA TEHNOLOOGIA- ALANE PÄDEVUS	Lahendab elulisi probleemituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi- oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt.			
	1.-2. klass Vaateleb esemeid ja märkab nende erinevusi. Võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tunnuste alusel. Eristab objekte kuju, suuruse ja värvuse järgi ning tajub ruumisuhteid .	3.-5. klass Vaateleb, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi rühmitusaluse abil. Mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes. Mõistab, et inimene on looduse lahutamatu osa. Käitub looduses hoolivalt.	6.-7. klass Väärtustab säästvat eluviisi, huvitub loodusest ja oskab looduses käituda. vaateleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab esemeid ja nähtusi, kirjeldab neid tugisõnade abil, teeb järeldusi; Loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti. Arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires.	8.-9. klass Eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas. Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet. Mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;

ETTEVÕTLIKKUS-PÄDEVUS	On tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest.			
	1.-2. klass Osaleb klassi ühis-tegevuses. Võtab kontakti ühis-tegevuses teiste inimestega, oskab paluda ja osutab kaaslastele abi.	3.-5. klass Õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös. Osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast.	6.-7. klass Valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formuleerib ülesande, kavandab tegevuse. Täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile.	8.-9. klass Teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning huvisid; väärtustab praktilist tööd ja õppimist ning on valmis jätkama õpinguid täiendus- ja kutseõppes; Arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest, tunneb vastutust oma tegude eest. Lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu eetilistelt või õiguslikult valedele ettepanekutele.
DIGIPÄDEVUS	Orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.			
	1.-2. klass Tutvub digi-vahenditega.	3.-5. klass Oskab täiskasvanu juhendamisel kasutada lihtsamaid arvuti-programme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid.	6.-7. klass Kasutab digivahendeid suhtlus- ja õppevahendina koolis ja kodus.	8.-9. klass Oskab kasutada jõukohaseid teabevahendeid, sh arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning infootsingul koolis ja kodus.

Toimetulekuõppel kujundatavad üldpädevused on:

KULTUURI- JA VÄÄRTUS-PÄDEVUS	Tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, mõistab, et inimesed võivad olla erinevast rahvusest, suhtub teistest rahvustest inimestesse sallivalt ja lugupidavalt; käitub vastavalt omandatud üldtunnustatud väärtustele ja kõlbluspõhimõtetele; teab Eesti kultuurile omaseid traditsioone ja kombeid, järgib neid teiste juhendamisel või eeskujul.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Hindab tuttavaid tegevusakte põhimõttel ÕIGE – VALE. Tajub ennast ja kaasinimesi ümbritsevas keskkonnas; suhtub positiivselt iseendasse ja tuttava inimese poolt algatatud kontakti	Hindab tuttavaid tegevusakte põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI.	Hindab tajutavaid tegevusakte põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI
SOTSIAALNE JA KODANIKU-PÄDEVUS	Teab oma õigusi ja kohustusi, oskab valida sobivat õpitud käitumisviisi ning järgib ühiselureegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli; arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Kasutab meeldetuletamisel tuttavates situatsioonides õpitud käitumisviise ja järgib võimetekohaselt ühiselu reegleid kodus ning koolis.	Teab tuttavas olukorras oma õigusi ning kohustusi, oskab valida sobivat õpitud käitumisviisi ning järgib oma võimete kohaselt ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli.	Teab oma õigusi ja kohustusi, oskab valida sobivat õpitud käitumisviisi ning järgib õpitud ühiselu reegleid erinevates kohtades ja olukordades.
ENESEMÄÄRAT-LUSPÄDEVUS	Orienteerub ümbritsevas keskkonnas, igapäevastes toimingutes, tegutseb tuttavates situatsioonides; suhtub positiivselt iseendasse, oma perekonda, kaaslastesse ja kodumaasse; hoidub teadaolevatest ohtudest, oskab vajaduse korral abi küsida või seda kaaslastele pakkuda; järgib võimetekohaselt tervislikke eluviise, on füüsiliselt aktiivne.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Tajub ennast ja kaasinimesi ümbritsevas keskkonnas; suhtub positiivselt iseendasse ja tuttava inimese poolt algatatud kontakti.	Teadvustab ennast ja kaasinimesi, märkab inimestevahelisi erinevusi; suhtub positiivselt iseendasse, oma lähedastesse ja kaaslastesse.	Teadvustab ennast ja kaasinimesi, on teadlik nende erisuste ja eri kultuuride võimalikkusest.
	Orienteerub abiga lähiümbruses, tuleb suunamisel toime põhiliste eneseteeninduse toimingutega.	Orienteerub tuttavas ümbruses, tuleb toime põhiliste eneseteeninduse toimingutega.	Suhtub positiivselt iseendasse, oma lähedastesse, kaaslastesse ja kodumaasse.

	Tegutseb ohuolukorras vastavalt täiskasvanu juhistele.	Teadvustab enda abivajadust ja küsib suunamisel abi.	Orienteerub keskkonnas ja igapäevastes toimingutes, küsib vajaduse korral abi ja abistab teisi.
	Annab märku oma põhivajadustest ja tervisega seotud probleemidest.	Märkab suunamisel ohtlikku olukorda ja hoidub sellest õpitud viisil.	Hoidub teadaolevatest ohtudest ja käitub õigesti ohuolukordades.
	Osaleb tervislikke eluviise järgivates koostgevustes, on kehaliselt aktiivne.	Annab õpitud viisil märku tervisega seotud probleemidest.	Märkab terviseprobleeme ja otsib abi.
		Mõistab suunamisel aktiivse liikumise ja tervisliku eluviisi vajalikkust.	Mõistab liikumise mõju tervisele, järgib võimetekohaselt tervislikke eluviise.
ÕPIPÄDEVUS	Õpib võimetekohaselt, kavandab suunamisel oma õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut; kasutab õpitud lugemis- ja kirjutamisoskusi igapäevases elus toime tulemiseks; täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid; on huvitatud uute teadmiste ja oskuste omandamisest.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Suudab igapäevaelus toime tulla ja olukordi mõista, toetudes esemetele või piltidele.	Kasutab õpitud pildi- ja/või täissõnameetodil lugemise ja nende abil kirjutamise oskusi igapäevases elus toime tulemiseks.	Kasutab õpitud pildi- ja/või täissõnameetodil lugemise ja nende abil kirjutamise oskusi igapäevases elus toime tulemiseks.
SUHTLUS-PÄDEVUS	Mõistab talle suunatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid, väljendab arusaadavalt oma soove ja seisukohti omandatud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Võtab vastu ja otsib kontakti tuttava täiskasvanu ja kaaslasega; reageerib igapäevastele lühikorraldustele sobivalt, väljendab suunamisel oma põhivajadusi ja soove õpitud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil.	Astub kontakti täiskasvanu ja kaaslasega; mõistab talle suunatud kohandatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid ning väljendab arusaadavalt oma põhivajadusi ja soove omandatud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil.	Mõistab talle suunatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid ning väljendab arusaadavalt oma soove ja seisukohti omandatud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil.
MATEMAATIKA-, LOODUS-	Kasutab matemaatilisi oskuseid igapäevases elus toime tulemiseks; käitub keskkonnateadlikult ja hoiab loodust; tuleb toime igapäevaste tehnoloogiliste vahendite kasutamisega.		

TEADUSTE- JA TEHNOLOOGIA- ALANE PÄDEVUS	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Viibib meelsasti looduskeskkonnas.	Käitub suunamisel keskkonnateadlikult ja hoiab loodust.	Käitub keskkonnateadlikult ja hoiab loodust.
	Sooritab koostegEVuses praktilisi matemaatilisi tegevusi igapäevaelus toime tulemiseks.	Kasutab suunamisel õpitud praktilisi matemaatilisi oskusi igapäevases elus toime tulemiseks.	Kasutab õpitud praktilisi matemaatilisi oskusi igapäevaelus toime tulemiseks.
ETTEVÕTLIK- KUSPÄDEVUS	On tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd, mõistab töö tegemise vajalikkust, suudab töö ajal alluda töödistsipliinile, teeb jõukohast tööd; on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Osaleb suunatud mängus ja mängulises õpitegevuses; säilitab mängulises tegevuses lühiajaliselt suunatud tähelepanu; tegutseb mänguasja või õppevahendiga vastavalt selle funktsioonile.	Tegutseb õppevahendi või tuttava tööriistaga vastavalt selle funktsioonile.	Mõistab töö vajalikkust, suudab tööaja jooksul töödistsipliinile alluda, teeb jõukohast tööd, on valmis jätkuõppeks.
DIGIPÄDEVUS	Suudab vastavalt oma võimetele infotehnoloogilises maailmas toime tulla, kasutab eesmärgipäraselt ja võimalikult ohutult infotehnoloogilisi vahendeid ja vajaduse korral oma arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet.		
	I arengutase	II arengutase	III arengutase
	Kasutab abiga tuttavaid infotehnoloogilisi vahendeid mängulises tegevuses; vajaduse korral kasutab suunamisel arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet.	Kasutab suunamisel õppetegevusest tuttavaid infotehnoloogilisi vahendeid, kasutab vajaduse korral arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet.	Suudab oma võimete kohaselt infotehnoloogilises keskkonnas toime tulla, kasutab infotehnoloogiavahendeid eesmärgipäraselt ja võimalikult ohutult. Kasutab vajaduse korral arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet.

Üldpädevusi kujundatakse kõikidel õppekavadel arvestades õpilaste individuaalseid võimeid ja vajadusi.

Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse järgmiste tegevuste kaudu:

- õuesõppetundide korraldamine;
- huviringitegevuse korraldamine;
- õpilasesinduse tegevused;

- pidulike sündmuste ja aktuste korraldamine riiklike ja kooliga seotud tähtpäevade tähistamiseks;
- kooli ühiste kokkulepitud väärtuste järgimine kogu koolipere poolt;
- tunniväliste ühisürituste, õppekäikude ja ettevõtmiste korraldamine, kaasates lapsevanemaid ja külalisesinejaid;
- koolikontsertide ja õpilastööde näituste korraldamine;
- kooliruumide teemakohane kaunistamine erinevate tähtpäevade puhul;
- teatri-, kontserti-, kinokülastuste korraldamine;
- muuseumide ja näituste külastamine;
- rahvusvahelised projektid;
- multikultuursuse väärtustamine (nt külalised, kultuuri- ja teemapäevad);
- traditsiooniliste sündmuste korraldamine: õpetajate päev, leivanädal, isadepäev, emadepäev, mardi- ja kadripäev, adventihommikud, vastlapäev, sõbrapäev, Eesti Vabariigi sünnipäev, emakeelepäev, lihavõtted, kooli sünnipäev, perepäev jm.

Sotsiaalsed ja kodanikupädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- aktiivne ja vastutustundlik osalemine koolielus;
- vastutustunde kujundamine kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise teel;
- kodukorrast kinnipidamine kogu koolipere poolt;
- õpilased oskavad ja tahavad osaleda aruteludes, oma klassi ja kooli puudutavate otsuste ettevalmistamises;
- õppeprotsessi kavandamine, st õpilased teavad õppeperioodi alguses, mida eesoleval perioodil õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ja millised on hindamiskriteeriumid;
- õppeprotsessis pööratakse tähelepanu koostööoskuse arendamisele;
- aktiivne osalemine õpilasüritustel ja -võistlustel, nende korraldamine õpilaste endi poolt;
- õpilasesinduse valimine ja selle tegevuses osalemine;
- tagasisideküsitluste läbiviimine;
- ühistegevuste korraldamine koostöös teiste haridusasutustega Tallinnas, Eestis ja rahvusvahelisel tasandil;
- õppeaasta ava- ja lõpuaktuse ning Eesti Vabariigi aastapäeva aktuste korraldamine, vabariigi aastapäevaks soovide ja mõtete kirjutamine, esitamine;
- rahvakalendri jt tähtpäevade väärtustamine ja tähistamine;
- esmaabikoolituste ja evakuatsiooniõppuste läbiviimine;
- erinevate õppekäikude korraldamine;
- avatud tundide andmine kooli vilistlaste, vanemate ja külalislektorite poolt.

Enesemääratluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- rahuloluküsitluste, eneseanalüüside ja arenguveestluste läbiviimine;

- terviseprogrammides osalemine (Liikuma Kutsuv Kool, Tervist Edendav Kool, Roheline Kool)
- spordi- ja liikumispäevade (nt Kooliolümpia) korraldamine, koostöö Paraolümpiakomiteega;
- erinevates olukordades oma käitumise analüüsimine;
- liikluskasvatuse läbiviimine klassijuhatajatundides või lõimituna ainetundides;
- klassijuhatajad ja tugispetsialistid nõustavad õpilasi ja nende vanemaid.

Õpipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- kasutatakse erinevaid õpi- ja õppekeskkondi;
- ainetundides kasutatakse individuaalset ja rühmatööd;
- õpioskuste arengu teadliku toetamise kaudu (abivahendite kasutamise õpetamine, näitlikustamine, õppe diferentseerimine, individuaalne lähenemine, liikumispausid, sobiva õpikeskkonna loomine, õpieesmärkide teadvustamine, aja planeerimine vms);
- loovtööde koostamise kaudu;
- võimalus osaleda erinevates huviringides, võtta osa õpilasvõistlustest;
- rahvusvahelistes projektides osalemine (Erasmus+);
- õpilaste kaasamine tundide läbiviimisesse;
- kooli kogukonnaga peetavate ühisürituste läbiviimine (jõululaat, perepäev, Teeme ära koristamistalgud jt);
- arenguveestluste läbiviimine;
- osaletakse KIK õppekäikudel, Eesti Töötukassa teabepäevadel ja karjäärinõustamisel ja Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuse teabepäevadel jm;
- korraldatakse tunde raamatukogus, muuseumis, kooliõuel.

Suhtluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilaste esinemine koolisündmustel ja aktustel ning väljaspool kooli;
- korrektse keelekasutuse järgimine ainetundides (nt *kaksgend* vs *kakskümmend*) ja tunnivälises tegevuses, omaloomingutöodes, stendidel, kooli kodulehel, kooli ajalehes ja dokumentatsioonis;
- teabetekstis sisalduva info leidmine ja tõlgendamine;
- kirjanduse lugemine ja analüüs;
- loovtööde kaitsmine;
- emakeelepäeva ja võõrkeeltepäevade tähistamine;
- osalemine erinevates huviringides;
- teatrikülastustel, muuseumitundides osalemine;
- rahvusvaheliste projektides osalemine (nt Erasmus+);
- õpilasvõistlustel osalemine.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilasvõistlustel osalemine (Känguru, Tondi koolis lihtsustatud õppe matemaatikaolümpiaad jt);
- õppekäikude korraldamine erinevatesse loodushariduskeskustesse ja muuseumidesse (KIK jt);

- õppetundide läbiviimine väljaspool klassiruumi ja õppe seostamine praktilise eluga;
- võimalus osaleda kooli loodus- ja teadusringis;
- kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste ja põhjuste nägemisele ja esiletoomisele;
- e-õppekeskkondade ja robotika kasutamine;
- keskkonnateemalised kampaaniad ja sündmused, sh rahvusvahelised projektid (nt Maailmakoristuspäev, Teeme ära! koristustalgud, Roheline Kool jt).

Ettevõtlikkuspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilased teevad õpilasesinduse kaudu ettepanekuid koolitöö korraldamiseks;
- loovtööde tegemine;
- arenguestluste läbiviimine;
- erinevate õpilasürituste korraldamine (nt kohvikud, laadad, perepäev), kus organiseerijateks on õpilased ise;
- klassiõhtute korraldamine;
- kooli ajalehe väljaandmine;
- kohtumine ettevõtjatest külalisesinejatega;
- karjääriõppeprogrammi läbiviimine.

Digipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- erinevate e-õppekeskkondade ja rakenduste kasutamine õppetöös;
- kooli e-posti, MS Office ja Stuudiumi kasutamine;
- informaatika (PRÕK), digioskuste õppe (PLRÕK LÕ) ja arvutiõppe (PLRÕK TÕ) valikõppeaine tunnijaotusplaanis;
- digivahendite kasutamine õppetöös;
- loovtööde vormistamine;
- plakatite ja esitluste koostamine;
- igal õpilasel on personaalne kasutajakonto kooli arvutivõrgus;
- õpilasküsitluste läbiviimine;
- õpilased osalevad erinevates rahvusvahelistes projektides.

2.5 Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, sh liikluskasvatus

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi.

Kooli õppetegevus korraldatakse selliselt, et õpilasel tekiks ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust ja suutlikkus oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad aitavad kaasa õpilase kujunemisel isiksuseks ning kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks ja need on:

- **elukestev õpe ja karjääri kujundamine** - taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- **keskkond ja jätkusuutlik areng** - taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** - taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- **kultuuriline identiteet** - taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- **teabekeskkond ja meediakasutus** - taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
- **tehnoloogia ja innovatsioon** - taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- **tervis ja ohutus** - taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- **väärtused ja kõlblus** - taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivate teemade õpe ja lõiming realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses;
- aineõppes (valdkonnaõppes), kus tuuakse õppesse sobivad teemakäsitletused, näited ja meetodid;
- valikõppeainete valikul;
- aineülestes, klassidevahelistes, ülekoolilistes ja koolidevahelistes projektides ja sündmuste kaudu;
- klassivälises õppetegevuses ja huviringide tegevuses ning osaledes kogukondlikes, maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides;

- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas III kooliastme individuaalses või kollektiivses loovtöös.

Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Läbivaid teemasid käsitletakse vastavalt [põhikooli riikliku õppekava Lisa 14](#).

2.5.1 Liikluskasvatus

Vastavalt liiklusseaduse §4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Liikluskasvatuse teemad tulenevad läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, liiklusseadusest ja selle alusel antud määrusest „Laste liikluskasvatuse kord“:

- I kooliastmes jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemine ja käitumine ning liikluses toimetulek kooli- ja koduümbruse liikluskeskkonnas;
- II ja III kooliastmes erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning ohutu liiklemine linna ja maapiirkonna teedel.

Koolis käsitletavat liikluskasvatuse teemad: jalakäija liiklusreeglid; ohutu liikluskäitumine; liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine; liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus.

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimituna ainetundides, õppekäikudel ja peamiselt klassijuhatajate poolt.

3. Õppekorraldus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-24 lõige 3 järgi on õppeaastas vähemalt 175 õppepäeva ehk 35 nädalat. Õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini. Põhikoolis on riikliku õppekava ja lihtsustatud õppe õpilaste nominaalne õppeaeg üheksa õppeaastat ning toimetulekuõppe õpilastel 11 õppeaastat, kui individuaalse õppekavaga ei ole tehtud erisusi. Õppeaasta on jaotatud kaheks poolaastaks. Õppeaastas on viis koolivaheaega vastavalt haridus- ja teadusministri kehtestatud aegadele. Kokkuvõtvate hinnete või hinnangute panemise perioodid (hindamisperioodid) on poolaastad.

Õppepäevad koosnevad õppetundidest, mille arvestuslik pikkus on 40 minutit, ja vähemalt kümneminutilistest vahetundidest. Söögivahetunni pikkus on 25 minutit. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele. Juhendatud õpe toimub koolis koolitunnina, loenguna, konsultatsioonina või väljaspool kooli ruume õuesõppetunnina, spordipäevana, õppekäiguna, distantsõppena, virtuaalses õppekeskkonnas või muul kooli määratud viisil õpilase päevakava piires, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.

Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Sel juhul korraldab õpetaja puhkepausid vastavalt vajadusele.

Distantsõpe on olukord, kui õpilased on suunatud õppetöö ajaks kodudesse. Tagatud on õpilaste arenguks sobivad õppemeetodid ja -vahendid. Distsantsõpe on juhendatud õpe, mida võib korraldada e-õppena.

Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajaliku aja kavandab õpetaja. Õppetundide ajad, kooli huviringide tegevuse ja õppekava toetavate ühisürituste ajad avaldatakse kooli kodulehel päevakavas või sündmuste kalendris.

Peamine töö ainekavades ettenähtud õpitulemuste saavutamiseks toimub õppetundides.

Kooli õppekava täitmist (eelkõige üldpädevuste kujundamist) toetavad koolis pakutav huvitegevus ja ühisüritused. Kool pakub huvitegevust kõikidel õppekavadel õppivatele õpilastele.

Põhikooli lõpueksami või koolieksami toimumise päeval ja kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Eksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka.

Õpe on korraldatud aineõpetuslikul või üldõpetuslikul viisil.

Riikliku õppekava ja lihtsustatud õppe 1.-3. klassis korraldab kool õpet aineõppena viisil, mis võimaldab üldõpetuslike põhimõtete järgimist erinevate õppeainete lõimimisel. Üldõpetusliku tööviisi eesmärgiks on õpetada õpilast seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi, et need üksteist vastastikku toetaksid, ning mõistma ja suhtestama juba õpitut või õpitavat nii, et erinevate õppeainete vahel tekiks seosed ja õpilane oskaks tundides saadud teadmisi ja oskusi teise õppeaine tundi üle kanda. Riikliku õppekava ja lihtsustatud õppe 4.-9. klassis korraldab kool õpet aineõpetuslikul viisil.

Toimetulekuõppe kõikides klassides rakendatakse üldõpetuse põhimõtteid, traditsioonilisi ainetunde ei korraldata. Keskendutakse ainekavades näidatud tegevustele ja teemadele. Toimetulekuõppel toimub õppetegevus kolmel arengutasemel. Õpilase arengutase võib eri õppeainetes olla erinev. Õpilane jõuab järgmisele arengutasemele vastavalt individuaalsele arengu tempole. Samas klassis õppivad õpilased võivad olla erinevatel arengutasemetel.

Kool toetab iga õpilase osalemist konkurssidel, õpilasvõistlustel ja kooli esindamisega seotud tegevustes ja projektides. Osavõtt võistlustest, olümpiaadidest, konkurssidest on vabatahtlik.

Kool arvestab õpilase seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Eesti keelest erineva emakeelega õpilase või välisriigist saabunud õpilase puhul võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” (E2) ainekava alusel. E2 ainekava järgi õpitakse individuaalse õppekava alusel tasemeni, kus õpilane on võimeline õppima taies mahus eesti keele ainekava alusel.

- Tulenevalt Põhikooli riikliku õppekava §17 võib liikumis- ja kõnepuudega õpilasele sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat.
- Lapsevanema avalduse alusel, mis on esitatud 3. klassi **1. maiks**, on vastavalt Põhikooli riikliku õppekava §-17 lõige 4 alusel ja õppenõukogu otsusega võimalik kõnepuudega õpilase

nominaalset õppeaega pikendada ühe õppeaasta võrra (tunnijaotusplaanis märgitud lisa-aasta nimetusega).

- Lapsevanema avalduse alusel, mis on esitatud 9. klassi **I poolaastal**, on vastavalt Põhikooli riikliku õppekava §-17 lõige 3 alusel ja õppenõukogu otsusega võimalik liikumispuudega õpilase nominaalset õppeaega pikendada ühe õppeaasta võrra (tunnijaotusplaanis märgitud lisa-aasta nimetusega).

3.1 Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassiti

- Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks.
- Lisaks riikliku õppekava (RÕK) tunniarvustusele on koostatud põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe (LÕK) ja toimetulekuõppe (TÕK) tunniarvustuse plaan.
- Tunnijaotusplaanis on välja toodud õppetundide mahud ning RÕK vaba tunniressursi kasutus.
- Põhikooliõpilase nädala õppekoormus on järgmine: 1. klassis 20, 2. klassis 23, 3.-4. klassis 25, 5. klassis 28, 6.-7. klassis 30, 8.-9. klassis 32 õppetundi.
- Kooli õppekava toetavateks tegevusteks on RÕK ja LÕK 1. klassis ning toimetulekuõppe kõikides klassides hommikuring, RÕK ja LÕK 2.-9. klassi õpilastel klassijuhatajatund. Lisaks huviringid, tugiteenused, pikapäevarühm, ülekoolilised sündmused, õppekäigud. Koolis tegutseb mudilaskoor.
- Alates RÕK 4. klassist ja LÕK 5. klassist õpitakse tehnoloogiaõpetust ning käsitööd ja kodundust õpperühmades. Tööõpetuse õppesuunad lihtsustatud õppes on tehnoloogiaõpetus ning käsitöö ja kodundus. Põhikooli riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppiv õpilane õpib üldjuhul ühel poolaastal käsitööd ja kodundust ning teisel poolaastal tehnoloogiaõpetust.
- Loodusõpetust õpitakse lihtsustatud õppes lõimitud ainena, milles on ühendatud loodusõpetuse, geograafia, füüsika ja keemia alused.
- Toimetulekuõppes on üks tund ümber kujundatud lõimitud elu- ja toimetulekuõppe ja muusikatunniks.
 - Kool kasutab **vaba tunniressurssi** järgmiselt:
 - RÕK I kooliastme 8 tunnist 3 eesti keelele, 3 matemaatikale, 1 loodusõpetusele ja 1 valikainele;
 - RÕK II kooliastme 10 tunnist 2 eesti keelele, 1,5 matemaatikale, 1 ajaloole, 1 tehnoloogiale ja 4,5 valikainetele;
 - RÕK III kooliastme 4 tunnist 4 valikainetele.
 - Kohustusliku õppeaine mahu suurendamine toetab õpilaste erivajadusest lähtuva õppe läbiviimist ning õpitulemuste saavutamist.
- Võimalusel ja vajadusel korraldatakse õpet tasemegruppides, mis moodustatakse klasside üleselt. Kõikides gruppides saavutatakse kooli või õpilase individuaalses õppekavas taotletud õpitulemused, kuid õppesisu ning -meetodid võivad erineda. Tasemegruppides õpetamine võimaldab arvestada õppija individuaalsusega.

3.2 Valikõppeainete valik

- Valikõppeained toetavad õppeainete lõimimist, arendavad üldpädevusi ja läbivaid teemasid.
- Kool pakub järgmisi **valikaineid**:
 - informaatika (RÕK 3.-8. klassis eesmärgiga arendada vajalike info- ja kommunikatsioonivahendite turvalise kasutamise oskuseid);
 - digioskuste õpe (LÕK 3.-9. klassis eesmärgiga arendada õpilaste teabeteadlikkust);
 - arvutiõpe (TÕK 8.-9. klassis eesmärgiga tutvustada elementaarsete digivahendite käsitlemisoskuseid);
 - loovtöö alused (RÕK, LÕK 7. klassis eesmärgiga toetada loovtöö tegemise oskust);
 - rütmika ja liikumine (RÕK 4.-5. klassis ja LÕK 3.-6. klassis eesmärgiga arendada õpilaste loovust ja vastupidavust ning anda lisavõimalus liikumisharjumuse tekkimiseks ja aktiivseks liikumiseks);
 - karjääriõpetus (RÕK, LÕK 9. klassis eesmärgiga arendada karjääri kujundamise pädevusi).

Informaatikat ja karjääriõpetust õpetatakse põhikooli riiklikus õppekavas toodud ainekava järgi, mida on täiendatud kooli eripära arvestades. Teistele valikainetele koostab ainekavad kool ning need toetavad kooli õppekava eesmärkide saavutamist.

Valikõppeainete valiku teeb kool.

Valikõppeaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Informaatika (RÕK)			1	1	1	0,5	1	1	
Digioskuste õpe (LÕK)			1	1	1	1	1	2	1
Arvutiõpe (TÕK)								2	2
Loovtöö alused (RÕK, LÕK)							1		
Rütmika ja liikumine (RÕK)				1	1				
Rütmika ja liikumine (LÕK)			1	1	1	1			
Karjääriõpetus (RÕK, LÕK)									1

3.3 Võõrkeelte valik

- Koolis on A-võõrkeeleks inglise keel ning seda õpitakse RÕK 3.-9. klassini ja LÕK 5.-9. klassini.
- Alates RÕK 6. klassist alustatakse B-võõrkeele õpingutega. B-võõrkeelena on õpilasel võimalus valida vene keele või soome keele vahel. Võõrkeele valik tehakse 5. klassi lõpus.
- Kõnepuudega õpilane võib vanema avalduse alusel loobuda B-võõrkeele õppest. B-võõrkeele tundide arvelt suurendatakse keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu. Vastav erisus vormistatakse õpilase individuaalses õppekavas.
- Kui õpilane õpib eesti keelt teise keelena, siis ei pea ta B-võõrkeelt valima ning B-võõrkeelena arvestatakse eesti keel teise keelena ainet.

3.4 Tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava järgi õppivatele õpilastele

I kooliastme tunnijaotusplaan (RÕK)

JRK	Õppeaine	I klass	II klass	III klass	I Lisa-aasta kõnepuue	Kokku	Norm
1.	Eesti keel	8	8	6	6	22	19
2.	Inglise keel (A-võõrkeel)			3	3	3	3
3.	Matemaatika	4	5	4	4	13	10
4.	Loodusõpetus	1	1	2	2	4	3
5.	Inimeseõpetus		1	1	1	2	2
6.	Muusika	2	2	2	2	6	6
7.	Kunst	1,5	1,5	1,5	1,5	4,5	4,5
8.	Tööõpetus	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	4,5
9.	Kehaline kasvatus	2	3	3	3	8	8
10.	Informaatika			1	1	1	
	Nädalakoormus	20	23	25	25		
	Norm	20	23	25	25		

II kooliastme tunnijaotusplaan (RÕK)

JRK	Õppeaine	IV klass	V klass	VI klass	Kokku	Norm
1.	Eesti keel	5	4	4	13	11
2.	Kirjandus		2	2	4	4
3.	Inglise keel (A-võõrkeel)	3	3	3	9	9
4.	Vene keel või soome keel (B-võõrkeel)			3	3	3
5.	Matemaatika	5	5	4,5	14,5	13
6.	Loodusõpetus	2	2	3	7	7
7.	Ajalugu		2	2	4	3
8.	Inimeseõpetus		1	1	2	2
9.	Ühiskonnaõpetus			1	1	1
10.	Muusika	2	1	1	4	4
11.	Kunst	1	1	1	3	3
12.	Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	6	5
13.	Kehaline kasvatus	3	3	2	8	8

14.	Informaatika	1	1	0,5	2,5	
15.	Rütmika ja liikumine	1	1		2	
	Nädalakoormus	25	28	30		
	Norm	25	28	30		

III kooliastme tunnijaotusplaan (RÕK)

JRK	Õppeaine	VII klass	VIII klass	IX klass	II Lisa-aasta liikumispuue	Kokku	Norm
1.	Eesti keel	2	2	2	2	6	6
2.	Kirjandus	2	2	2	2	6	6
3.	Inglise keel (A-võõrkeel)	3	3	3	3	9	9
4.	Vene keel või soome keel (B-võõrkeel)	3	3	3	3	9	9
5.	Matemaatika	4	4	5	5	13	13
6.	Loodusõpetus	2				2	2
7.	Geograafia	2	2	1	1	5	5
8.	Bioloogia	1	2	2	2	5	5
9.	Keemia		2	2	2	4	4
10.	Füüsika		2	2	2	4	4
11.	Ajalugu	2	2	2	2	6	6
12.	Inimeseõpetus	1	1			2	2
13.	Ühiskonnaõpetus			2	2	2	2
14.	Muusika	1	1	1	1	3	3
15.	Kunst	1	1	1	1	3	3
16.	Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	1	1	5	5
17.	Kehaline kasvatus	2	2	2	2	6	6
18.	Informaatika	1	1			2	
19.	Loovtööde alused	1				1	
20.	Karjääriõpetus			1	1	1	
	Nädalakoormus	30	32	32	32		
	Norm	30	32	32	32		

Tunnijaotusplaan põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivatele õpilastele – lihtsustatud õpe

I kooliastme tunnijaotusplaan (LÕK)

JRK	Õppeaine	I klass	II klass	III klass	III Lisa-aasta kõnepuue	Kokku	Norm
1.	Eesti keel	7	9	8	8	24	24
3.	Matemaatika	5	5	5	5	15	15
4.	Loodusõpetus	1	1	2	2	4	4
5.	Inimeseõpetus	1	1	1	2	3	3
6.	Muusika	1	1	1	1	3	3
7.	Kunst	1	1	1	1	3	3
8.	Tööõpetus	2	2	2	2	6	6
9.	Kehaline kasvatus	2	3	3	2	8	8
10.	Digioskuste õpe			1		1	2
11.	Rütmika ja liikumine			1		1	
	Nädalakoormus	20	23	25	25		
	Norm	20	23	25	25		

II kooliastme tunnijaotusplaan (LÕK)

JRK	Õppeaine	IV klass	V klass	VI klass	Kokku	Norm
1.	Eesti keel	8	7	6	21	21
3.	Inglise keel (A-võõrkeel)		2	2	4	4
4.	Matemaatika	5	5	5	15	15
5.	Loodusõpetus	2	2	4	8	8
6.	Ajalugu			1	1	1
7.	Inimeseõpetus	2	2	2	6	6
8.	Muusika	1	1	1	3	3
9.	Kunst	1	1	1	3	3
10.	Tööõpetus (4. klass), tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus (5.-9. klass)	2	4	4	10	10
12.	Kehaline kasvatus	2	2	2	8	8

13.	Digioskuste õpe	1	1	1	3	6
14.	Rütmika ja liikumine	1	1	1	3	
	Nädalakoormus	25	28	30		
	Norm	25	28	30		

III kooliastme tunniarvutusplaan (LÕK)

JRK	Õppeaine	VII klass	VIII klass	IX klass	Lisa aasta liikumispuue	Kokku	Norm
1.	Eesti keel	6	6	6	6	18	18
3.	Inglise keel (A-võõrkeel)	2	2	2	2	6	6
4.	Matemaatika	4	5	5	5	14	14
5.	Loodusõpetus	4	4	4	4	12	12
6.	Ajalugu	2	2	1	1	5	5
7.	Inimeseõpetus	2	2	1	1	5	5
8.	Muusika	1	1	1	1	3	3
9.	Kunst	1	1	1	1	3	3
10.	Tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus	4	5	7	7	16	16
12.	Kehaline kasvatus	2	2	2	2	6	6
13.	Digioskuste õpe	1	2	1	1	4	6
14.	Loovtöö alused	1				1	
15.	Karjääriõpetus			1	1	1	
	Nädalakoormus	30	32	32	32		
	Norm	30	32	32	32		

Tunniarvutusplaan põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivatele õpilastele – toimetulekuõpe

I kooliastme tunniarvutusplaan (TÕK)

JRK	Õppeaine	I klass	II klass	III klass	Kokku	Norm
1.	Elu- ja toimetulekuõpe	3	4	4	11	17
3.	Lõimitud õpe elu- ja toimetulekuõpe + muusikaõpetus	1+1	1+1	1+1	3+3	
4.	Eesti keel	4	5	6	15	15

5.	Matemaatika	2	3	4	9	9
6.	Kunst ja käeline tegevus	5	5	5	15	15
7.	Muusikaõpetus	1	1	1	3	3
8.	Kehaline kasvatus või IÕK alusel füsioteraapia ja vesiravi	2	2	2	6	6
9.	Rütmika	1	1	1	3	3
	Nädalakoormus	20	23	25		
	Norm	20	23	25		

II kooliastme tunnijaotusplaan (TÕK)

JRK	Õppeaine	IV klass	V klass	VI klass	Kokku	Norm
1.	Elu- ja toimetulekuõpe	4	6	6	16	22
2.	Lõimitud õpe elu- ja toimetulekuõpe + muusikaõpetus	1+1	1+1	1+1	3+3	
3.	Eesti keel	6	6	6	16	16
4.	Matemaatika	4	5	5	14	14
5.	Kunst ja käeline tegevus	5	5	2	12	12
6.	Tööõpe			5	5	5
7.	Muusikaõpetus	1	1	1	3	3
8.	Kehaline kasvatus või IÕK alusel füsioteraapia ja vesiravi	2	2	2	6	6
9.	Rütmika	1	1	1	3	3
	Nädalakoormus	25	28	30		
	Norm	25	28	30		

III kooliastme tunnijaotusplaan (TÕK)

JRK	Õppeaine	VII klass	VIII klass	IX klass	X klass	XI klass	Kokku	Norm
1.	Elu- ja toimetulekuõpe	6	6	6	6	6	18	24
2.	Lõimitud õpe elu- ja toimetulekuõpe + muusikaõpetus	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	3+3	
3.	Eesti keel	6	6	6	6	6	18	18
4.	Matemaatika	5	5	5	5	5	15	15

5.	Kunst ja käeline tegevus	2	2	2	2	2	6	6
6.	Tööõpe	5	5	5	5	5	15	15
7.	Muusikaõpetus	1	1	1	1	1	3	3
8.	Kehaline kasvatus või IÕK alusel füsioteraapia ja vesiravi	2	2	2	2	2	6	6
9.	Rütmika	1	1	1	1	1	3	3
10.	Arvutiõpe		2	2	2	2	4	4
	Nädalakoorumus	30	32	32	32	32		
	Norm	30	32	32	32	32		

4. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline

Koolipäevad on vaheldusrikkad ja huvitavad ning annavad võimaluse oma tugevuste avastamiseks ja arendamiseks kõikidele õpilastele. Õppimine ja areng on tõhusam luues seoseid igapäevaeluga, kinnistades teoreetilisi teadmisi praktiliste ja mänguliste tegevustega. Lapsed on tegevustes aktiivsed õppijad, kes vastavalt oma võimetele vaatlevad, uurivad, arutlevad, osalevad grupitöös, annavad tagasisidet. Õppetöö on lõimitud huvitegevuse, tugiteenuste, liikumise, loovate tegevuste, õuesõppe ja õppekäikudega, toimuvad projekti- ja teemapäevad.

Õppekeskkonna mitmekesistamiseks, õppetöö toetamiseks, erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks ning pädevuste kujundamiseks korraldatakse koolis järgmisi tegevusi:

- temaatiline või ainealane sündmus (kindlaks määratud ajal toimuv kooli või kalendritähtpäevadega seotud üritus või traditsiooniline ülekooliline üritus, mis toimub igal õppeaastal),
- õppekäik (õppekavaga seotud sündmus, mille eesmärgid tulenevad ainekavadeist),
- õuesõpe (väliskeskkonnas, kooli territooriumi piires toimuv õpe),
- huviringitegevus (kooli õppekava toetav ja päriseluga seotud õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppering),
- projektid (Erasmus+, Roheline Kool, Liikuma Kutsuv Kool),
- iseseisva õppimise päev (etteantud õpijuhiste järgi toimuv õppimine väljaspool koolikeskkonda),
- teemapäev/ nädal (kindlaksmääratud ajal projektijuhi ja vajadusel projektimeeskonnaga konkreetse eesmärgi elluviimiseks toimuv päev/ nädal, nt kooliolümpia, maailmakoristuspäev jm),
- heategevuslik laat vms (tegevus, mille tulu läheb heategevuseks),
- loovtöid tutvustav üritus.

Kavandatud tegevuste eesmärgid tulenevad õppekavast.

Igal koolipäeval viibib õpilane õues, koolis on pikk õuevahetund liikumiseks ja mängimiseks.

Vabal ajal saavad lapsed tegeleda meelepärase tegevusega (käeline tegevus, lugemine, lauamängud, meisterdamine, sportlikud tegevused, puhkamine). On loodud sobivad tingimused vaikseks tegevuseks, mõtisklemiseks, rahunemiseks.

4.1 Üritused, õppekäigud, väljasõidud, õuesõpe

Koolis viiakse läbi mitmeid traditsioonilisi üritusi lähtuvalt tähtpäevadest ja aastaegadest – kooliaasta avaaktus, sügisene tervisepäev, õpetajate päev, leivanädal, isadepäev, emadepäev, mardi- ja kadripäev, adventihommikud, jõululaat, jõulupidu, sõbrapäev, vastlapäev, Eesti Vabariigi sünnipäev, piimanädal, emakeelepäev, kooli sünnipäev, südamenädal, perepäev, abiturientide viimane õppepäev ehk lõpukell, kooliaasta ja põhikooli lõpuaktus jt.

Enamus üritusi viiakse läbi ülekooliliselt, nende ettevalmistamisel ja läbiviimisel kaastakse ka õpilasi ja õpilasesindust. Iga üritus toimub erinevalt – aktusena saalis, sportlike tegevustena kooli territooriumil, erinevate tegevuste läbiviimiseks kooli ruumides, tervisliku toidu valmistamisena kodunduse klassis, kostüümipeona, tundide andmisena õpilaste poolt, heategevusliku laadana, viktoriini või võistlusena, kontserdina, teatrietenduse esitamisena jmt.

Õppetunde võib läbi viia väljaspool kooli ruume. Õpe toimub kooliaias, linnaruumis, muuseumis, teatris, tutvutakse kultuurimälestistega, loodusobjektidega jm. Lisaks toimuvad igal õppeaastal sündmused, õppekäigud ja väljasõidud vastavalt kooli/klassi vajadustele ja võimalustele. Huvijuht ja klassijuhataja selgitavad eeltööna välja õpilaste vajadused, õppekäigud/väljasõidud planeeritakse õppe- ja kasvatustööd toetavate sündmuste plaanis ja vajalik info edastatakse õigeaegselt kõikidele osapooltele. Õppekäik on üldjuhul tervet õppepäeva hõlmav õppeprotsess, mis sisaldab ainetevahelist lõimumist, arendab üld- ja ainealaseid pädevusi ja läbivaid teemasid.

Juuni alguses on tavaks viia läbi õuesõppeperiood, kus enamus õppetegevusi toimub õues õpitud materjali korrates ja kinnistades ning väljasõite/õppekäike tehes. Lisaks planeerib õpetaja jooksvalt õuesõppetunde lähtuvalt teemadest ja vajadusest kooli territooriumil või lähiümbruses.

Igal aastal osaletakse vähemalt ühel keskkonnateemalisel talgupäeval. Traditsiooniks on saanud õpilaskohviku korraldamine, mille menüüs on õpilaste ja koolitöötajate valmistatud küpsed. Kohviku tulu läheb heategevuseks.

Kõigi üritustega arendatakse kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalset ja kodanikupädevust, enesemääratluspädevust, suhtluspädevust ja ettevõtlikkuspädevust.

Kõikide õppeaasta jooksul toimunud sündmuste õnnestumist analüüsitakse tagasiside kaudu.

Õppekäikude ja väljasõitude läbiviimisel lähtuvad pedagoogid vastavast korrast (LISA 1 ja LISA 1A).

4.2 Huvitegevus

Igal õppeaastal avatakse huvialaringe. Huviringide töö eesmärk on suunata õpilasi tegelema mõne huvialaga. Huviringid toetavad kooli õppekava läbimist ning on päriseluga seotud (nt saviring, laulukoor, mänguring, raamatupesa, loodus- ja teadusring, mõttemängude ring jt).

Ringide tööd juhivad ringijuhid või koolitöötajad, kes teevad koostööd huvijuhi, õppejuhi ja klassijuhatajatega. Huviringitöö planeerimiseks ja tegevuse fikseerimiseks kasutatakse elektroonilist ringitöö päevikut Stuudiumis.

Tasulised huviringid toimuvad MTÜ või mõne muu organisatsiooni kaudu.

Ringide töö erineb mõnel aastal lähtuvalt kooli võimalustest. Ringitöö tulemusi kajastatakse näituste, esinemiste, presentatsioonide, etendustena jm tegevuste vormis.

4.3 Osalemine projektides

Läbivatest teemadest ja ainetevahelisest lõimingust lähtuvalt viiakse koolis läbi valdkonnaüleseid ülekoolilisi projekte. Projekt on ühekordne, tähtajaline, piiratud ressurssiga ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav ühistöö. Projekte võib käivitada õppeaastaringselt ja nende tegevused kajastuvad kooli üldtööplaanis. Projektide rahastamise lisavahendite taotlemine toimub erinevatest fondidest.

Projektid jagunevad:

- ülekoolilised (sh ainenädalad),
- koolidevahelised,
- rahvusvahelised,
- muud haridusalased projektid.

Projektide kavandamise põhimõtted

Projektitöö on aineteülene õppe ja kasvatustöö, mis eeldab:

- kooli õppekava ainetevahelise lõimumise ja läbivate teemade praktilist rakendamist ühistöös;
- koostööd: motiveerib ja kaasab õpilased, kogu kooli personali ja koostööpartnerid;
- initsiatiivi ning pakub ühisalgatuse võimalusi;
- vastutuse võtmise oskust;
- jõukohastele probleemidele lahenduste leidmist;
- väärtushinnangute kujunemist läbi praktiliste tegevuste;
- võimalust tegutseda oma kultuurikeskkonnas ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone;
- positiivsete hoiakute kujundamist erinevate kultuuride, keelte ja inimeste suhtes;
- tehnoloogia rakendamise võimaluste mitmekesistamist: fotod, videod, mudelid, maketid jne;
- õpilaste loovtööde eksponeerimise võimalust.

5. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

Põhikooli lõpetamise tingimuseks põhikooli riiklikul õppekaval on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Loovtöö teeb ka põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppel ja toimetulekuõppel õppiv õpilane.

Kui kooli õppenõukogu otsustab, et lihtsustatud õppel või toimetuleku õppel õppiv õpilane ei ole loovtöö tegemiseks võimeline, asendatakse õpilase individuaalses õppekavas loovtöö koostamine mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt („arvestatud“ ja „mittearvestatud“) ning selle tegemine ei ole lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilasel põhikooli lõpetamise tingimuseks.

Põhikooli riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppiv õpilane teeb loovtöö 8. klassis, põhjendatud vajadusel võib loovtöö olla sooritatud pikema aja vältel, kuid hiljemalt 9. klassi lõpuks. Toimetulekuõppe õpilane teeb loovtöö 10. õppeaastal.

Loovtöö on kas rühmatöö või individuaalne töö.

Loovtöö tegemise toetamiseks läbitakse põhikooli riikliku õppekava ja lihtsustatud õppe 7. klassis valikõppeaine „Loovtöö alused“.

Loovtöö korraldus ja vormistus:

- Loovtöö tähendab uurimust, kunsttööd või muud taolist, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteemiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Kunsttöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist.
- Teemade valikul arvestatakse õpilaste ja vanemate soovide ja ettepanekutega;
- Õpilane valib täpsema temaatika, milles ta planeerib loovtööd teha. Seejärel valib õpilane endale juhendaja kooli poolt pakutud kandidaatidest ning teeb lõpliku teemavaliku. Loovtööd võib juhendada ka kooliväline juhendaja;
- Juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit ning aitab õpilasel õppematerjali koguda valitud teema kohta. Õpilane tutvub vastavasisulise kirjanduse, varasemate loovtöödega ja koostab loovtöö kavandi. Juhendaja tutvub tulemusega ja vajadusel viib sisse korrektiivid. Juhendaja annab loovtööle heakskiidu. Tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist loovtöö hindamiskomisjonile.
- Loovtöid hindab direktori käskkirjaga moodustatud komisjon. Hindamine toimub vastavalt loovtöö hindamisjuhendile, mis on kättesaadav kooli kodulehel. Vastavalt juhendile sooritatud töö eest märgitakse tulemuseks „arvestatud“. Mittesooritatud või nõuetele ja/või õpilase võimetele mittevastava töö eest märgitakse loovtöö tulemuseks „mittearvestatud“.
- Loovtöö leotakse sooritatuks, kui õpilane on valmistanud juhendile vastava loovtöö ning on seda esitlenud.
- Loovtöö teema ja hinne kantakse Stuudiumisse. Põhikooli lõputunnistusele kantakse loovtöö teema.
- Loovtöö teoreetiline osa säilitatakse (võimalusel) kooli raamatukogus ja elektrooniliselt.

Kooli [loovtöö korraldamise põhimõtted](#).

6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamise korraldus, sealhulgas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise alused

Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut ja tema kujunemist iseseisvaks õppijaks. Õpilaste hindamise korraldus sätestab kooli õpilaste õpitulemuste (teadmiste ja oskuste) hindamise õppeprotsessi käigus, kokkuvõtva hindamise, käitumise, hoolsuse, individuaalse õppekava puhul hindamise erisuste, hinnete ja hinnangute alusel õpilase järgmisesse klassi üleviimise, tunnustamise, täiendavale õppetööle, klassikursuse kordama jätmise põhimõtted.

Õppimist toetava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse edasi viivat tagasisidet seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasised õpisuunad ja eesmärgid. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidiseks tegevuseks, mis toetavad õpilase arengut.

Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Hindamine on oma olemuselt diferentseeritud, st arvestab õpilase erisusi ja individuaalseid vajadusi.

Hindamisel kasutatakse erinevaid meetodeid, hindamisvahendeid ja viise. Hindamisse kaasatakse võimalusel ka õpilane, et arendada tema oskust eesmärke seada, oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

6.1 Hindamise eesmärk

6.1.1. Õpitulemuste hindamine:

- annab teavet ja tagasisidet õpilaste õpiedukusest;
- on aluseks õpetaja tegevusele õpilase õpetamisel ja individuaalse arengu toetamisel;
- toetab õpilase arengut, innustab ja suunab õpilast sihikindlamalt õppima;
- suunab õpilase enesehinnangu kujunemist ja on abiks edasise haridustee valikul;
- annab aluse õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Õpetaja vastutab hinde objektiivsuse eest.

6.1.2. Käitumise ja hoolsuse hindamine:

- lähtub kooliastmete üldpädevustest;
- motiveerib järgima kooli kodukorra nõudeid ning üldtunnustatud väärtuseid ja head tava;
- suunab õpilast suhtuma kohusetundlikult õpiülesannetesse (võimetekohane õppimine, järjekindlus õppeülesannete täitmisel)

Koolipere annab õpilasele igapäevaste õppetegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool tegutseb juhtumitega, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega. Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel.

Käitumise ja hoolsuse tagasiside andmise korda tutvustab klassijuhataja õppeaasta algul.

6.2 Hindamisest teavitamine

6.2.1 Õpitulemuste ja käitumise ning hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele ja nende vanematele/eeskostjatele klassiõpetaja ja aineõpetaja õppeaasta alguses. Klassiõpetaja esimeses ainetunnis ja esimesel lastevanemate klassikoosolekul, vajadusel jooksvalt. Aineõpetaja tutvustab esimeses ainetunnis.

6.2.2 Poolaasta alguses, lähtuvalt õppijate vajadusest ja õppekorralduse eripärast kuu või nädala alguses tutvustab õpetaja õpilastele peamisi läbitavaid teemasid, oodatavaid õpitulemusi, hindamise põhimõtteid ja kokkuvõtva hinde kujunemist ning annab sellest õpilastele ja vanematele teada Stuudiumi kaudu, lisades selle aineinfo alla.

6.2.3 Õpilasel ja tema lapsevanemal/eeskostjal on õigus saada jooksvat teavet hinnete või hinnangute kohta aineõpetajalt ja klassijuhatajalt, samuti selle kohta, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele või hinnangule;

6.2.4 Protsessihinded ja hinnangud tehakse lapsevanemale teatavaks Stuudiumi kaudu, kokkuvõtvad hindet ja hinnangud klassitunnistuse ja Stuudiumi kaudu, lapsevanema soovil esitab õpetaja lapsevanemale tutvumiseks jooksvate hinnete hinnetelehe.

1.-3. klassi õpilane ja vanem näevad I poolaasta koondhindet elektrooniliselt Stuudiumist. Õpilasele väljastatakse klassitunnistus paberil õppeaasta lõpus.

4.-8. klassi õpilane ja vanem näevad poolaasta ja õppeaasta kokkuvõtvaid hindet elektrooniliselt. Vanema soovil väljastatakse tunnistus paberil õppeaasta lõpus.

9. klassi õpilane ja vanem näevad poolaasta kokkuvõtvaid hindet elektrooniliselt, 9. klassi õpilane saab koolitunnistuse paberil õppeaasta lõpus.

6.3 Hindamise korraldus

6.3.1 Õpitulemuste omandamist kontrollivate tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega Stuudiumi kontrolltööde plaanis. Planeeritavate kontrolltööde märkimisel lisab õpetaja juurde ainekavas sõnastatud õpitulemused, teema vm olulise info.

6.3.2 Kontrolltöö toimumise ajast teavitatakse õpilast vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö, õppenädalas kuni kolm kontrolltööd.

6.3.3 Järgmist hindelist tööd ei korraldata enne, kui eelmise töö hinne on õpilastele teatatud ja Stuudiumisse kantud.

6.3.4 Õpetaja hindab õpilaste kirjalikud tööd nädala jooksul ja kannab hindet Stuudiumisse töö tegemise või selle lõpetamise päevale.

6.4 Riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppivate õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

6.4.1 Riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppivate õpilaste õppeprotsessi hindamine

Õppeprotsessi käigus hinnatakse õpilase sooritusi õppetegevuse erinevatel etappidel. Õppijale antakse tagasisidet, kuidas tal läheb ja mida tuleks parandada enne kokkuvõtvat hindamist.

Hindamiskriteeriumid lepitakse õpilastega kokku enne sooritust ja need fikseeritakse taasesitamist võimaldaval kujul.

Edasiviiv tagasiside kirjeldab võimalikult täpselt õpilase tugevaid ja arendamist vajavaid külgi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Tagasisidet andes keskendub õpetaja õpilase soorituse võrdlemisele kokku lepitud kriteeriumitega, mille aluseks on õppekavas kirjeldatud õpitulemused või tema varasemad saavutused. Eesmärk on kirjeldada õpilase sooritust hinnanguvabalt, tuua esile õpilase edusammud, jagada soovitusi, kuidas sooritust ja tehtud tööd parandada, juhtida tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning vajakajäämistele teadmistes. Selle kaudu innustatakse ja suunatakse õpilast edasi õppima. Suhtumine on positiivne ja toetav.

Õppetunni ja muu õppetegevuse vältel saab õpilane suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainete ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste, sealhulgas üldpädevuste ja läbivate teemade kohta, ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgke püstitada ning õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning hoida või tõsta õpilase õpimotivatsiooni ja saavutada soovitud õpitulemused.

I kooliastmes kasutatakse sõnalist hindamist, **II-III kooliastmes** kasutatakse tähthindeid „A+-F“, millele vajadusel lisatakse sõnaline hinnang.

Õppeaineid, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus, tööõpetus, muusika, kunst) ja valikõppeaineid hinnatakse II-III kooliastmes mitteeristavalt hinnetega „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA).

Mitteeristava hindamise aluseks on kooli õppekavas kirjeldatud õpitulemused, millele vastamise või ületamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindegga „AR“ ning millest madalamal tasemel tulemust väljendatakse hindegga „MA“. Hindamisel võetakse arvesse õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis, teoreetilisi teadmisi ja isiklikku arengut. Tervisest tingitud erivajadustega ja liikumispuudega õpilaste hindamisel võetakse aluseks lapsele jõukohastatud ja individuaalsete harjutuste sooritamine ja osavõtt tundidest. Hindele lisatakse õppijat toetav sõnaline hinnang.

6.4.2 Riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppivate õpilaste kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hindamine toimub kaks korda õppeaastas jaanuaris ja juunis.

Kokkuvõtvas hinde kajastub, millisel määral on kooli õppekavas või õpilase individuaalses õppekavas kirjeldatud taotletavad õpitulemused saavutatud. Kokkuvõttev aastahinne pannakse välja

enne õppeperioodi lõppu. Õpetaja arvestab kokkuvõtva hinde või hinnangu panekul järele vastatud õppeülesannete eest saadud paremat tulemust.

I kooliastmes väljendatakse kokkuvõtva hindamise tulemusi sõnaliste hinnangutena. Sõnalised hinnangud kirjeldavad õpilase arengut, õppeprotsessis osalemist, õpi- ja käitumisoskuste kujunemist ja õpitulemuste saavutamist. Kokkuvõtvates hinnangutes toob õpetaja esile õpilase edusammud, juhib tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning annab juhised edasiseks tegutsemiseks. Sõnaline hinnang toetab õpilase eneseusku, innustab teda.

Kokkuvõttev hindamine **I kooliastmes** on õppeprotsessi käigus antud sõnalise tagasiside koondamine poolaastahinnanguteks. Iga laps areneb erinevas tempos vastavalt oma individuaalsusele, oluline on jõuda eesmärgile õppeaasta lõpuks. II poolaasta kokkuvõttev hinnang on ühtlasi õppeaasta kokkuvõttev hinnang. Kokkuvõtva hindamise aluseks on õppekavas kirjeldatud vastava klassiastme oodatavad õpitulemused, mis on koondatud osaoskuste kaupa.

II-III kooliastmes koondatakse sõnaline tagasiside ja tähthinded „A+-F“ poolaastahinnateks ning poolaastahinded aastahinnateks. Üldjuhul lisab õpetaja hindele sõnalise kirjeldava tagasiside õpilase õpitulemuste saavutamise ja vajakajäämistele kohta. Oskusaineid (kehaline kasvatus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus, tööõpetus, muusika, kunst) ja valikõppeaineid hinnatakse mitmeeristavalt hinnetega „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA). Hindele lisatakse õppijat toetav sõnaline hinnang koos protsendivahemikuga.

Kokkuvõttev hindamine õppeainete puhul, mida hinnatakse ainult ühel poolaastal, on poolaasta kokkuvõttev hinne ka aastahindeks.

Kui õpilasel ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik hinnatavat tööd sooritada või järele vastata, võib jätta poolaasta hinde või sõnalise hinnangu välja panemata. Õpilasele antakse võimalus ülesanded täita õpetajaga kokku lepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine poolaasta täheline hinne või sõnaline hinnang pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist või mittetäitmist.

Individuaalsel õppekaval õppiva õpilase hindamise erisus on kirjeldatud tema individuaalses õppekavas. Õpetajal on õigus hindamisel arvestada õpilase hariduslike erivajadustega ja kasutada diferentseeritud hindamist.

6.4.3 Kasutatav hindamise skaala

1.-3. klassini toimub sõnaline hindamine. Õppeperioodi jooksul saab õpilane pidevat suulist ja kirjalikku tagasisidet kooli või individuaalsest õppekavast tulenevate õpitulemuste saavutamise kohta.

Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse **4.-9. klassis** tähthinnetega ja lähtutakse 7-pallilisest (A-F) skaalast.

Täheline hindamine	Sooritusprotsent (%)	Selgitus, sh sõnalise hindamise kirjeldus I kooliastmes	Teisendamine viie palli süsteemi
A+ „silmapaistev“	100+%	Õpilane on õpitulemused ületanud. Õpilase teadmised ja oskused on märkimisväärsed ning ületavad ainekavas kirjeldatud õpitulemusi. Õpilase tööd on silmapaistvalt huvitavad, isikupärased.	5

A “väga hea”	90–100%	Õpilane on õpitulemused saavutanud täiel määral , need võimaldavad tal teadmisi ja oskusi iseseisvalt rakendada.	5
B “hea”	80–89%	Õpilane on õpitulemused üldiselt saavutanud. Ta on omandanud õpitulemused valdavas osas ning kasutab neid oskusi ja teadmisi edasisel õppimisel.	4
C “hea”	75-79%	Õpilane on lähedal õpitulemuste saavutamisele. Ta on omandanud õpitulemused valdavas osas ning nende iseseisval kasutamisel esineb väiksemaid puudusi ja vigu.	4
D “rahuldav”	60-74%	Õpilane on saavutanud õpitulemused määral, mis võimaldab hakkamasaamist . Õpitulemused võimaldavad tal oluliste raskusteta hakkama saada edasisel õppimisel või edasises elus. Õpilase suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemuses esineb mõni tõsine puudus või viga. Õpitu praktilises rakendamises jääb mõningal määral puudu iseseisvusest – õpilane vajab juhendamist ja suunamist.	3
E “vähene”	50–59%	Õpilane on õpitulemused saavutanud minimaalsel määral . Ta liigub vähesel määral õpitulemuste saavutamise suunas ning on omandanud õpitulemused, mida ta oskab kasutada juhendamisel ja abiga, kuid iseseisval kasutamisel tekib olulisi raskusi. Õpilase suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemuses esineb tõsiseid puudusi ja vigu. Praktilises rakendamises vajab õpilane pidevat juhendamist ja suunamist.	3
F “puudulik”	0-49%	Õpilasel on õppeaine õpitulemused valdavalt saavutamata või õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub ning need on ebapiisavad	2

		edasiseks õppimiseks või edasiseks eluks. Õpilase suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on vähesel määral või üldse mitte õppekava nõuetele vastav, selles esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei suuda oma teadmisi rakendada.	
AR “arvestatud”	50-101%	Õpilane on õpitulemused saavutanud või ületanud.	3, 4, 5
MA “mittearvestatud”	0-49%	Õpilasel on õpitulemused saavutamata.	2

4-9. klass RÖK/LÖK 2025-26	F		E										D										C					B					A										A+											
	1	2	3										4										5																															
%	0-19	20-49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101-

Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad sõnalised hinnangud või tähelised hinded ja käimasoleva poolaasta jooksul saadud hinded viie palli süsteemi, arvestades Põhikooli riikliku õppekava § 21 lõikes 3 kirjeldatud protsendivahemikke: hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegga „4” 75–89%, hindegga „3” 50–74%, hindegga „2” 20–49% ning hindegga „1” 0–19%.

6.4.4 Järelevastamine

Riikliku ja lihtsustatud õppe õpilasele antakse võimalus järelevastamiseks kahel juhul: ebaõnnestunud ja sooritamata töö puhul. Kui õpilasel on jäänud hinnatav töö sooritamata või tema suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd on hinnatud hindegga „F” – „puudulik” või on antud samaväärne kirjeldav sõnaline hinnang, on tal kohustus järele õppida ning teha töö **uuesti** või **järele vastata käimasoleva õppeperioodi jooksul**. Järelevastamiseks ja järeltööde sooritamiseks tuleb õpilasel töö tegemise aeg aineõpetajaga kokku leppida.

Kui õpilane on töö toimumise ajal puudunud põhjuseta või on mõjuva põhjuseta loobunud töö tegemisest, otsustab järeltöö sooritamise aineõpetaja.

Uuesti sooritatud töö tulemusega arvestab õpetaja kokkuvõtval hindamisel juhul, kui see on eelnevast tulemusest parem ning asendab Stuudiumis hinde “F” järeltöö hindegga. Sooritamata töö on Stuudiumis tähistatud märkega „T”. Kui õpilane teeb töö **järele**, märgib õpetaja sooritatud töö hinde Stuudiumisse märke “T” asemele. Õpetaja ei arvesta hindamisel asjaoluga, et hinne on saadud järelevastamise või järeltöö kaudu.

Kui õpilane ei ole kokkuvõtva poolaastahinde välja panemise ajaks sooritanud nõutavat tööd, märgib õpetaja Stuudiumisse märke “T” asemele hinde “F”.

Kui õpilasel ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik hinnatavat tööd sooritada või järele vastata, võib jätta poolaastahinde välja panemata. Õpilasele antakse võimalus ülesanded täita õpetajaga kokku lepitud ajal. Õpilasele, kellel on poolaastahinne „F” või samaväärne sõnaline poolaastahinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse vastavas õppeaines vajadusel

järelevastamisplaan, individuaalne õppekava või mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Õppeaine poolaasta täheline hinne või sõnaline hinnang pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist või mittetäitmist.

Koolis järgitakse põhimõtet, et õpilaste soovi õppida tuleb toetada kogu aeg ning eriti toetatakse õppimist, mis püüdleb senisest parema tulemuse suunas. Tervitav on õpilase tahe parandada kõiki „A“-st madalamaid hindeid.

6.5 Toimetulekuõppel õppivate õpilaste hindamine

Toimetulekuõppes korraldatakse õppetöö ning õpikeskkond lähtudes iga õppija võimetest ja individuaalsetest iseärasustest. Õpitulemuste hindamine võimaldab motiveerida õpilast õppetöös osalema ja annab temaga tegelevatele täiskasvanutele infot õpilase arengutaseme kohta.

Toimetulekuõppel õppivate õpilaste hindamisel kasutab kool kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, mille aluseks on õpilase individuaalses õppekavas (IÕK) kirjeldatud õpitulemused ja õppe-eesmärgid.

Hindamise all mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase tegevusi, õpitulemusi, võimekust, oskusi, hoiakuid vastavalt koostatud IÕK-le. Sõnaliste selgituste toel antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste kohta, arvestades tema võimeid, innustatakse ja kavandatakse edasise õppimise eesmärgid.

Hindamise eesmärgiks on toetada õpilase võimetekohast arengut, motiveerida õpilasi õpiülesandeid sooritama ja märkama oma tulemuse vastavust näidisele; mõjutada õpilase võimalikult adekvaatse enesehinnangu kujunemist; suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja potentsiaalse arengu toetamisel; anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, vanemale teavet õpilase arengudünaamikast.

Õpilasele antakse suuliselt konkreetne kirjeldav positiivne hinnang jõukohases tegevuses võimetekohase osalemise ja töö tulemuse eest.

Õpilase õpieesmärkide saavutamise taset ja arengut hinnatakse hinnangutega:

- tuleb toime;
- tuleb toime abiga;
- ei tule toime.

Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel.

Hinnangut „**tuleb toime**“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb hästi toime“, „tuleb toime iseseisvalt hästi“, „tuleb toime iseseisvalt rahuldavalt“; hinnangut „**tuleb toime abiga**“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime abiga hästi“, „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime eeskuju või näidise järgi“, „tuleb toime koostevuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“.

Õpilasi hinnatakse kaks korda õppeaastas jaanuaris ja juunis. II poolaasta kokkuvõttev hinnang on ühtlasi õppeaasta kokkuvõttev hinnang.

Nii õppimise ajal kui ka iga õppeperioodi lõpus lisatakse kokkuvõtivatele hinnangutele sõnaline tagasiside.

Kirjeldav hindamine annab tagasisidet õpilasega tegelevatele täiskasvanutele tema arengudünaamika kohta.

Tähekombinatsiooniga hindamist kasutatakse toimetulekuõppes läbivaltigas kooliastmes ja lisaõppes ning kõikides õppeainetes, tähekombinatsiooni selgitused:

Hindamise tähis	Selgitus
TT	Tuleb toime
THT	Tuleb hästi toime
TTI	Tuleb toime iseseisvalt hästi
TTR	Tuleb toime iseseisvalt rahuldavalt
TTA	Tuleb toime abiga hästi
TTS	Tuleb toime sõnalise abiga
TTE	Tuleb toime eeskuju või näidise järgi
TTK	Tuleb toime koostegevuses
TTF	Tuleb toime füüsilise abiga
ET	Ei tule toime (vajab IÕK ülevaatamist ja parendamist)

6.6 Õpilase järgmise klassi üleviimine, täiendavale õppetööle jätmine, klassikursust kordama jätmine ja põhikooli lõpetamine

6.6.1 Järgmisesse klassi üleviimise aluseks on õpilase õppeaasta lõpuks saavutatud õpitulemused. Toimetulekuõppel olev õpilane liigub igal õppeaastal järgmisesse klassi.

6.6.2 Õpilase üleviimine järgmise klassi otsustatakse enne õppeperioodi lõppu. Tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

6.6.3 Kool paneb riikliku õppekava ja lihtsustatud õppe 9. klassi õpilasele aastahinded Eesti hariduse infosüsteemis välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

6.6.4 Täiendavale õppetööle jäetakse riiklikul õppekaval ja lihtsustatud õppes õppiv õpilane õppeaine(te)s, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne “F” või „MA“ või samaväärne sõnaline hinnang või on aastahinne välja panemata. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane

pärast õppeperioodi lõppu 5 – 10 õppepäevaks (õppepäeva pikkus on kuni 5 õppetundi) kuni 30. juunini.

6.6.5 Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja juhendamisel spetsiaalseid ülesandeid, mida kontrollitakse ja hinnatakse. Tulemused kantakse Stuudiumisse. Õppeaine aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

6.6.6 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul (kaasates otsuse tegemisel õpilase ja tema seadusliku esindaja ning kuulates ära tema arvamuse) jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines pandud välja aastahinne “F” või „MA“ või samaväärne hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud või pole otstarbekas. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õpilase õpitulemused on ebapiisavad edasiseks õppimiseks ja on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

6.6.7 Õpilase üleviimine järgmisse klassi või klassikursust kordama jätmise otsustatakse hiljemalt 31. augustiks kokkuvõtvate hinnete alusel.

6.6.8 Põhikooli lõpetab riiklikul õppekaval õppiv õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul;

6.6.9 Õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud eesti keele B1- või B2-keeleoskustasemega;

6.6.10 Lihtsustatud õppes väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami. Kooli valitud eksami õppeaine, vormi ja hindamise alused kinnitab direktor käskkirjaga. Hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks teatatakse põhikooli lõpetajale ja tema seaduslikule esindajale kohustuslike õppeainete hulgast valitud eksamiaine ja eksamite toimumise ajad.

6.6.11 Õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid või koolieksamid eritingimustel vastavalt seadusandlusele;

6.6.12 Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes

õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit või koolieksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest;

6.6.13 Toimetulekuõppes väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava.

6.7 Mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamine koolis õpetatava osana

Kool arvestab õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi. Lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilase puhul esitab taotluse õpilase seaduslik esindaja.

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe formaalõppe osana arvestamise eesmärk on toetada elukestva õppe põhimõtete rakendumist ning pakkuda igale õpilasele õpimotivatsiooni toetavaid valikuterohkeid ja kättesaadavaid õpivõimalusi.

Vanem või õpilane esitab õppejuhile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse. Õppejuhile esitatud taotluses on välja toodud õppimise koht, saavutatavad õpitulemused või kursuse sisu, õppe maht ja toimumise aeg. Lapsevanema või õpilase taotlus koos õppejuhi nõusolekut väljendava vastusega moodustab seaduses ette nähtud kokkuleppe. I poolaasta kokkuvõtva hindamise ajaks ja jooksva õppeaasta viimaseks nädalaks enne kokkuvõtivate hinnete välja panemist peab lapsevanem või õpilane esitama huvikooli/ üldhariduskooli vm poolt väljastatud kirjaliku tõendi õppetöös või tegevuses osalemise kohta koos saavutatud õpitulemustega või kursuse läbimist tõendava dokumendi. Koolil on õigus küsida täiendavaid dokumente mitteformaalõppes või teises haridusasutuses läbitud õppes osalemise kohta. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses läbitud õppes saavutatud tulemusi hindavad esitatud tõendi alusel õppejuht ja vastava õppeaine aineõpetaja ning tulemused kantakse esitatud tõendi alusel Stuudiumisse vastavalt kooli hindamisjuhendile.

6.8 Hinde ja hinnangu vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ning sõnalisi hinnanguid vaidlustada ja taotleda nende muutmist 10 päeva jooksul pärast hinde/ hinnangu teada saamist.

Õpilase hindamisega seotud vaidlusküsimusi lahendab kool õpilase või lapsevanema kirjaliku taotluse alusel. Eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendavad aineõpetaja, klassijuhataja, direktor, õppejuht ja vajadusel lapsega tegelevad tugispetsialistid (nt logopeed, eripedagoog).

Direktor teavitab otsusest kirjalikult taotluse esitajat 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist. Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli otsusega nõus, võib ta pöörduda Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul alates otsusest teadasaamisest.

Hindamise vaidlustamine ning vaidlusmenetlus toimub haldusmenetluse seaduse § 71-87 alusel.

7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord

HEV õpilaste õppekorralduse ja tugiteenuste rakendamise korraldus kirjeldab õpilaste juhendamise, abipersonali, tugispetsialistide ja huvitegevuse põhimõtteid, individuaalse jälgimise kaardi ja individuaalse õppekava täitmise aluseid.

Kooli eesmärk on luua eeldused hästi toimetuleva ühiskonnaliikme kujunemiseks. Kool toetab õpilaste võimetekohast arengut ja kooli töötajad on koostööpartneriks peredele ja teistele lastega töötavatele spetsialistidele.

7.1 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi HEVKO) ja kooli tugimeeskond

Kooli direktor määrab isiku(d), kelle ülesandeks on õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, eriaedga õpilaste juhendajate, lastevanemate ja õpetajate vahel. Lisaks koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist ja vajadusel olla õpilase esindaja koolivälises nõustamismeeskonnas.

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija:

- Teeb ettepanekuid kooli juhtkonnale erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks koolis, sh klasside, rühmade komplekteerimiseks (õpilaste piirarv, keskkonna kohandamine, inimressursi vajadus);
- nõustab ja juhendab õpetajat ja koolipersonali tuge vajavate õpilaste toetamisel ning õppe korraldamisel, individuaalse õppekava (IÕK) koostamisel ja individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) täitmisel;
- korraldab koostöös õppejuhiga tuge vajavate õpilaste õppe läbiviimist, tagab koostöös õppejuhiga iga õppeaasta alguses ja õppeaasta jooksul EHIS-e registri nõuetele vastava täitmise õpilaste erivajaduste ning tugiteenuste osas;
- tagab koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega tuge vajava õpilase dokumentatsiooni järjepideva järgimise ja täiendamise;
- hindab koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega kaks korda õppeaastas rakendatava toe mõju ja tulemuslikkust ning teeb ettepanekuid lapsevanemale, vajaduse korral direktorile edasisteks tegevusteks. Kokkuvõtted meetme tulemuslikkusest fikseeritakse IAJK-s (LISA 2);
- koordineerib koostööd tugiteenuste osutajatega koolis ja väljaspool kooli (kooliväline nõustamismeeskond, rehabilitatsioonikeskused, turvakeskused, kohalike omavalitsuste tugiteenused/projektid, piirkonna politsei, õppenõustamiskeskus) ning leiab koolikorralduslikult ja lapsest lähtuvalt parimaid lahendusi. Kutsub kokku ümarlaua, teavitab

ja nõustab õpilast ümbritsevat võrgustikku õpilase toetamiseks. Otsused ja kokkulepped fikseeritakse IAJK-s. Õpilase üleminekul ühelt haridustasemelt teisele teeb õpilase toetamiseks koostööd karjäärispetsialistiga.;

- Juhendab ja jälgib konfidentsiaalse info kasutamist ja hoidmist koolis.

Tugispetsialistid kuuluvad kooli tugimeeskonda ja nendeks on logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, psühholoog, füsioterapeut, vesiravispetsialist, loovterapeut, muusikaterapeut ja tegevusterapeut.

Kooli tugimeeskonna juht on HEVKO, meeskonnatöös osaleb ka õppejuht.

Tugimeeskonna ülesanneteks on:

- teha koostööd õpetajate ja teiste tugispetsialistidega, hinnata õpilase arengut ja toimetulekut õpikeskkonnas ning selgitada välja toetusvajadus;
- nõustada ja toetada õpetajat ja kooli töötajat õpilase õppe- ja arendustegevuse planeerimisel ning läbiviimisel, sobiva õppemetoodika ja õppevormi leidmisel, sobilike õppematerjalide, abivahendite valimisel ja kohandamisel, õpikeskkonna kujundamisel ning individuaalse õppekava ja käitumise tugikava koostamisel, lapsevanemaga suhtlemisel. Õppeaasta alguses nõustada õpetajat uute õpilaste õppetööga seotud erisustest ja erivajadustest ja uut õpetajat kõikide tema poolt õpetatavate õpilaste erisustest.
- toetada ja suunata õpilast esile kerkinud probleemide lahendamisel, viia läbi sekkumisi ning õpilase arengut ja toimetulekut toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas, hinnata rakendatud meetmete tulemuslikkust;
- seista laste huvide ja heaolu eest;
- teha koostööd õpilase koostöövõrgustikus olevate teiste spetsialistidega õpilasele vajaliku toe pakkumiseks;
- nõustada vanemaid lapse arengu ja toimetulekuga seotud küsimustes, teavitada vanemaid rakendatud tugimeetmete tulemuslikkusest;
- teha sissekandeid dokumentidesse (õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart, individuaalne õppekava, käitumise tugikava jm vajalikud dokumendid).

7.2 Tugiteenused

7.2.1 Tugiteenused on õpilase õppimist toetavad teenused: ainealane õpiabi, psühholoogi nõustamine ja abi, eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi teenus, füsioteraapia, tegevusteraapia, loovteraapia, vesiraviteenus, muusikateraapia jms.

7.2.2 Tugisüsteem on tugiteenuste kogum, mis koosneb õpilasele õppeprotsessis rakendatavatest tugiteenustest. Tugisüsteem toetab iga õpilase individuaalset arengut lähtudes järgmistest põhimõtetest:

- tugiteenuste rakendamine;
- soodsa arengukeskkonna loomine;
- õpilase ja perekonna kaasamine, sh nõustamine, juhendamine, arenguestlused jm;
- spetsialistide kaasamine, meeskonna ja võrgustikutöö korraldamine;
- koostöö kooli pidajaga, sh täiendav rahastamine, spetsialistide palkamine jne.

7.3 Töökorraldus

7.3.1 Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendatakse õpilastele tõhustatud tuge või erituge.

7.3.2 Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- õpet eriklassis;

7.3.3 Erituge rakendatakse õpilastele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust
- õpet eriklassis.

7.3.4 Õpetajad jälgivad ja toetavad iga õpilase individuaalset toimetulekut õppesituatsioonis.

7.3.5 Klassijuhataja avab igale õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) Stuudiumis. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaarti teevad sissekandeid kõik õpilasega tegelevad õpetajad, abiõpetajad, tugispetsialistid, kellele on selleks õigused antud.

7.3.6 Õppe- ja kasvatustöö kavandatakse erialaspetsialistide soovitude ja koolivälise nõustamismeeskonna otsuse ja soovitude alusel.

7.3.7 Kui riiklikul õppekaval või lihtsustatud õppes õppival õpilasel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, pakub kool ainealast järeleaitamist ja konsultatsiooni individuaalselt või rühmas, tugispetsialistide teenuseid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava (IÖK), milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.

7.3.8 Igale toimetulekuõppe õpilasele koostatakse individuaalne õppekava (IÖK).

7.4 Õpilaste toetamise süsteem koolis

Klassimeeskonna tegevus

- Klassi- ja aineõpetaja jälgib õpilast klassitöö tingimustes, diferentseerib ja individualiseerib õpetust vastavalt vajadusele. Klassis aitab tagada õpilaste toetamist abiõpetaja, tugiisik, võimalusel vabatahtlik.
- **Klassi- ja aineõpetaja** kasutab tundides individuaalset ja diferentseeritud lähenemist, sobivat või kohandatud õppevara ja töövõtteid (tööjuhiste, ülesannete ja küsimuste lihtsustamine, nende struktureerimine, väikeste etappide kaupa täitmine, õppematerjali ja –tekstide lihtsustamine, valikvastustega tekstide ja ülesannete kasutamine, lisaaja andmine, abivahendite kasutamise õpetamine õppeprotsessis ja ülesannete lahendamisel koolis ja kodus (skeemid, reeglid, näidised, sõnaraamatud, vastavad arvutiprogrammid), töö- ja tähelepanuvõime langedes liikumis- ja puhkepauside andmine, õpilase individuaalne juhendamine, õpitegevusele eduelamust võimaldava tagasiside andmine, pingutuse ja positiivse suhtumise tunnustamine, rahulikus keskkonnas individuaalne vastamine, diferentseeritud hindamine jm), kohandab õpikeskkonda (nt õppetöö läbiviimiseks eraldi ruum või sirm, sobiv istumiskoht klassiruumis jm). Vajadusel osutab õpetaja täiendavat juhendamist,

pakub individuaalset järeleaitamist ja konsultatsiooni õppetundide väliselt. Õpetaja suhtleb perega, annab teada probleemsetest valdkondadest ja kasutusele võetud tugimeetmetest. Klassi/aineõpetaja teeb järjepidevat koostööd abiõpetaja, tugispetsialistide ja teiste kooli töötajatega, et tagada jõukohane õpe igale õpilasele.

- **Klassijuhataja** korraldab õpilase õppetöö teemalist koostööd ja info liikumist õpetajate, kodu ja kooli vahel, vähemalt korra aasta viib läbi arenguestluse õpilase individuaalsete eelistuste ja võimete väljaselgitamiseks, arvestamiseks ja toetamiseks.
- **Abiõpetaja/ õpetaja abi** (edaspidi abiõpetaja) töötab klassis klassi- või aineõpetaja ja tugispetsialisti eelneval juhendamisel tagades individuaalse lähenemise, abi eneseteenindamisel. Abiõpetaja osaleb pedagoogide nõupidamistel, õppenõukogu töös, meeskonnatöös ja arenguestlustel. Abiõpetaja aitab koostada õpilastele sobivaid õppematerjale. Abiõpetaja ülesanne on koostöös õpetajaga toetada õppija arengut, aitamaks õpilasel saavutada püstitatud õpitulemusi, abistada õppijat õppeülesannete sooritamisel, jälgida ja anda tagasisidet õppeprotsessis tekkinud raskustest, õpilaste omavahelistest suhetest, saavutustest, õpilase arengu ja edusammude kohta. Abiõpetaja abistab õpetajat koolisündmustel ja õppekäikudel.
- **Tugiisik** ei ole kooli töötaja, vaid on KOV-i poolt koostatud juhtumiplaani alusel õpilasele määratud isik, kes tagab konkreetsele õpilasele abi eneseteenindamisel ja õppetöös täites õpetaja poolt antud juhiseid.
- Võimalusel osaleb õppetöös **vabatahtlik**. Vabatahtlik osaleb õppekasvatustöös rikastades ja mitmekesistades meie õppekeskkonda, viib läbi erinevaid huvitegevusi ja üritusi.
- Õpilaste juhendamise eesmärk on tagada puudumistest, erivajadustest vm tingitud individuaalne lähenemine ja abi, et aidata õpilasel ületada õpiraskused. Kool tagab õpilasele, kel tekib vajadus või ajutine mahajäämus, täiendava pedagoogilise juhendamise lisaks ainetundides ka väljaspool õppetunde (klassi- ja aineõpetaja konsultatsioonieagadel, pikapäevarühmas kodutööde tegemisel).

Kooli tugispetsialistide tegevus

- Hõlmab koolisisese tugisüsteemi raames spetsialistide abi seda vajavatele õpilastele, vajadusel meeskonnatööd, mida juhib **HEV õppe koordineerija**.
- **Logopeedi** ülesanne on kommunikatsioonihäiretega õpilaste väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine ning neile sobiva suhtluskeskkonna soovitamine; õpetajate ja vanemate juhendamine ja nõustamine sobivate keskkonnatingimuste loomisel, kohandamisel, õppe- ja arendustegevuse planeerimisel ja läbiviimisel (sobilikud meetodid, õppematerjal, abivahendid, kohandamine). Logopeed toetab õpilasi kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel.
- **Eripedagoogi** ülesanne on hinnata õpilase tunnetus- ja õpioskuste taset, selgitada välja tema arengut mõjutavad ja takistavad tegurid ja õpivajadused; juhendada õpetajat ja abiõpetajat õppe planeerimisel ja läbiviimisel, lapse erivajadusest lähtuvalt sobivate meetodite ja vahendite valikul; arendada õpilase kognitiivseid oskusi, viia läbi individuaal- ja rühmatunde, analüüsida arengudünaamikat ja rakendatud meetmete tulemuslikkust. Eripedagoog teeb koolile ettepanekuid vajalike õppevahendite- ja materjalide soetamiseks, vajadusel osaleb õppevahendite loomisel.

- **Koolipsühholoogi** ülesanne on hinnata õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused) hindamine; õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õpilase toetamine ning vanema ja kooli personali nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks toe korraldamisel;
- **Sotsiaalpedagoogi** teenus (kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilase tegutsemisvõime ja toimetuleku toetamine läbi last ümbritseva võrgustiku). Sotsiaalpedagoogi ülesandeks on õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine; koolis esilekerkivate õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine;
- **Loovteraapiates** (loovteraapia, muusikateraapia vm.) kasutatakse loovtegevusi teraapia eesmärkide saavutamiseks (õpilaste arengu ja toimetuleku toetamine läbi loova tegevuse ja loovteraapia meetodite, tehnikate ja põhimõtete). Tegeletakse eneseväljenduse, eneseteadlikkuse ning läbi edukogemuse enesekindluse toetamisega. Eelkõige on fookuses õpilase vaimse tervise igakülgne toetamine, sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste ning sensorsete ja motoorsete oskuste arendamine. Loovteraapiates on olulisel kohal terapeutiline suhe, milles parandada ja teadvustada füüsilist, vaimset ja emotsionaalset heaolu;
- **Füsioterapeudi/ vesiravispetsialisti** ülesanne on võimalike tervisekahjustuste ennetamine, liigeste liikuvusulatuse ja lihaste jõu säilitamine või parandamine, häirunud funktsioonide taastamine, kompenseerimine, valu leevendamine. Tegeletakse abivahendite valiku ja sobitamisega, asendravide soovitamise, liikumisaktiivsuse ning harjutuskava (või harjutuste vara) koostamise ja selle järgimise toetamisega. Teenust osutatakse ka vajaduspõhiselt õpilastel, kes osalevad kehalise kasvatuse tunnis;
- **Tegevusteraapia** (iseseisvuse suurendamine eesmärgipäraste tegevuste kaudu, keskkonna kohandamine ja abivahendite soovitamine). Tegevusteraapia keskendub igapäevaelu ja iseseisvumise arendamisele läbi mänguliste ja arendavate tegevuste. Keskendutakse kognitiivsetele, psühhosotsiaalsetele ja sensomotoorsetele oskustele;
- **Individuaalne õppekava** (loob tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks: kool võib teha kokkuleppel lapsevanematega õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas; kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava; kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel; kõikidele toimetulekuõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava; Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

Hindamise aluseks on individuaalses õppekavas püstitatud eesmärgid, arvestades õpilase võimekust ja õpimotivatsiooni;

- **Käitumise tugikava** avatakse vajadusel õpilasele, kellel esinevad vajakajäämised käitumis- ja sotsiaalsetes oskustes (LISA 3). Tugikava koostamisse kaasatakse lapsevanemad ja kõik õpilasega seotud kooli töötajad. Tugikava peab olema rakendatav kogu koolipäeva ulatuses. Käitumise tugikava toetub õpilase tugevatele külgedele, tema enda poolt püstitatud eesmärkidele. Käitumise tugikava ja selle tulemuslikkus fikseeritakse IAJK-s.
- **Meditsiiniteenuse** pakkumine koostöös Sihtasutus Tallinna Koolitervishoid (tagada kooliõe ja arst-nõustaja koolitervishoiuteenus õpilastele: tervisliku seisundi jälgimine, tervisliku eluviisi kujundamine, haigestumiste ja krooniliste haiguste väljakujunemise ennetamine, meditsiiniliselt põhjendatud õppekoormuse rakendamise jälgimine, tervisliku keskkonna loomises osalemine ning vajadusel vältimatu abi osutamine).

Koolivälised uuringud ja soovitused

Kooliväliste tugisüsteemide kaasamine toimub HEV õppe koordineerija eestvedamisel. Kui koolis rakendatud tugiteenused ei osutunud tulemuslikuks, suunatakse lapsevanem täiendavatele koolivälistele uuringutele (Tallinna õppenõustamiskeskusesse, täiendavatele meditsiinilistele uuringutele, Rajaleidja keskusesse). Vajadusel kaasatakse kohaliku omavalitsuse spetsialistid. Koostöö erialaastiga toimub lapsevanema vahendusel, vajadusel koostatakse eriarsti jaoks iseloomustus õpilase käitumisest, õppimisest ja toimetulekust.

Iseloomustus koostatakse klassijuhataja, -õpetaja ja tugispetsialistidega koostöös ja saadetakse HEV õppe koordineerijale elektrooniliselt kokkulepitud ajaks. Eriarstilt saadud otsusest teavitab lapsevanem klassijuhatajat või HEV õppe koordineerijat.

Vajadusel soovib Rajaleidja kooliväline nõustamismeeskond õpilasele sobiva õppekava ja vajaliku toe määra. Kool rakendab meetmeid lapsevanema nõusolekul.

Koolil on õigus õpilase huvides pöörduda lapse heaolu spetsialisti poole.

7.5 Tugispetsialistide töökorraldus

7.5.1 Septembri kaks esimest nädalat on tugispetsialistidel uute õpilastega (sh need, kes ei ole varem teenusel käinud) tutvumise, hetkeolukorra ja vajaduste määratlemise aeg. Koostöös HEV-koordinaatori, klassi-ja aineõpetajate, teiste tugispetsialistidega analüüsitakse konkreetse õpilase võimalusi osalemaks tugiteenusel, nõustatakse õpetajaid ja teisi kooli töötajaid.

7.5.2 Tugimeeskond määrab õpilased kooli tugiteenustele. Tugimeeskond lähtub eelkõige koolivälise nõustamismeeskonna otsustest, kooli vaatlustest/vajadustest.

7.5.3 Tõhustatud ja erituge vajava õpilase õpetamisel klassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

7.5.4 Tugispetsialisti tund lisatakse õpilase/klassi tunniplaani ja sellest teavitab vanemaid tugispetsialist või klassiõpetaja.

7.5.5 Kool rakendab koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi lapsevanema nõusolekul (LISA 4)

7.5.6 Vastavalt loodud tunniplaanile alustatakse individuaal -ja grupidööd üldjuhul septembri kolmandast nädalast. Tugispetsialistide tunnid toimuvad regulaarselt (nt 1-3x nädalas või üle nädala) ühe õpilase kohta poolaasta või terve õppeaasta vältel (või vastavalt vajadusele).

7.5.7 Tugispetsialistid pakuvad konsultatsiooni aega (eelneval kokkuleppel) kogu kooliperele (sh õpilased ja lapsevanemad).

7.5.8 Tugiteenused lõppevad üldjuhul maikuu viimase täisnädalaga, millele järgneb tugispetsialisti koostöö klassimeeskondadega, analüüs, kokkuvõtete tegemine, tagasisidestamine.

7.5.9 Tugispetsialist teeb läbi õppeaasta koostööd õpetajate, lastevanemate ja teiste spetsialistidega. Vajadusel nõustab neid, täidab IAJK tugispetsialisti osa, osaleb vajadusel arenguevestlusel, meeskonnatöös. Tugispetsialist osaleb vajadusel ainetundides, kus tegutseb koos õpetajate ja abiõpetajatega.

7.5.10 Tugispetsialist täidab Stuudiumi päevikut (v.a psühholoog ja sotsiaalpedagoog).

7.5.11 Tugispetsialistid õpilasi ei hinda (v.a füsioterapeut või vesiraviõpetaja juhul, kui kehalise kasvatus tund asendatakse teraapiaga). Tagasisidet annab tugispetsialist kokkuvõttena IAJK-s. Tugiteenuste kokkuvõttes analüüsitakse õpilase tugevaid ja arendamist vajavaid külgi, arengudünaamikat ja planeeritakse edasine tegevus.

7.5.12 Lähtuvalt eelnevast kavandatakse: tugiteenuste lõpetamine, tugiteenuste jätkamine samal või tõhusamal viisil, täiendavate uuringute teostamine, tugiteenuste vahetamine või pöördumise soovitamine koolivälisesse nõustamismeeskonda. Tagasisidet antakse lisaks vajaduspõhiselt õppeaasta jooksul õpilasele, lapsevanemale ja klassiõpetajale.

7.5.13 Tugispetsialistid lähtuvad oma töös eriala ühingu eetikakoodeksitest ja ametijuhenditest/kutsestandarditest.

7.6 Individuaalsete õppekavade (IÕK-de) koostamise kord

IÕK koostatakse:

- kõigile toimetulekuõppel olevatele õpilastele igaks õppeaastaks;
- kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel;
- kui õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse.

Riikliku ja lihtsustatud õppekava alusel õppivale õpilasele koostatud IÕK-s kajastuvad:

- 1) üldised andmed õpilase kohta;
- 2) individuaalse õppekava rakendamise põhjused;
- 3) õppetöö muudatused või kohandused, erisused õppesisus ja õppetulemustes, vähendatud või kõrgendatud nõudmised, rakendatud tugiteenused;

- 4) erisused õppekorralduses;
- 5) õpitulemuste ja arengu hindamise kord, hindamisviisid, õpilase arengule tagasiside andmine;
- 6) individuaalse õppekava rakendamise periood;
- 7) hinnang õpitulemustele;
- 8) individuaalse õppekava koostamise ja täitmisega seotud isikud ja nende kohustused.

Toimetulekuõppel olevale õpilasele koostatakse igaks aastaks individuaalne õppekava (IÕK), kus arvestatakse õpilase arengutasemeid, eeldatavaid õpitulemusi eri õppeainetes, ja esitatakse:

- 1) üldised andmed õpilase kohta, sh vältimatu terviseinfo;
- 2) õppe läbiviimise eritingimused;
- 3) oodatavad õpitulemused õppeainete kaupa;
- 4) õpilasele rakendatud tugimeetmed;
- 5) hinnang õpitulemustele, sh hindamisviisid ja vahendid;
- 6) IÕK koostamise ja rakendamisega seotud isikud.

IÕK koostamisel kaasatakse vanem ning õpetajaid ja tugispetsialiste.

IÕK koostatakse poolaastaks või õppeaastaks ühtsele vormile (LISA 5) Stuudiumis, järgides andmekaitseeadust ja tagades juurdepääsu ainult kindlatele isikutele.

Õpilase vanem/eestkostja tutvub IÕK-ga Stuudiumi keskkonnas. Klassijuhataja või HEVKO lisab IÕK üldossa vanemaga kooskõlastamise kuupäeva.

Elektrooniline IÕK säilitatakse Stuudiumis.

Vanem saab soovi korral tutvuda ning allkirjastada paberil IÕK.

7.7 Võimeka õpilase juhendamine ja tema oskuste arendamine

Õpetaja tegeleb ainealaselt võimekate õpilaste aineolümpiaadideks, õpilasvõistlusteks või konkurssideks ettevalmistamisega konsultatsioonitundide ajal või ainetunnis. Lisaks õpetajatele tegeleb sotsiaalselt aktiivsete õpilastega huvijuht, õppekava toetavates huviringides huviringijuhendaja.

7.8 Lisaõppe õppekorralduse põhimõtted

- Lisaõpet võimaldatakse lihtsustatud ja toimetulekuõppe alusel põhikooli lõpetanutele ning põhikooli riikliku õppekava järgi põhikooli lõpetanutele, kellele tulenevalt hariduslikust erivajadusest on vaja pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks ja sotsiaalse toimetuleku parandamiseks.
- Lisaõppesse võetakse õpilasi, kes on saanud põhikooli lõputunnistuse samal aastal ning kes ei ole õppekeskkonna muutuseks valmis.
- Lisaõppe kestus on üks õppeaasta. Lisaõppes osalejale võimaldatakse juhendatud õpet 1120 õppetunni ulatuses (32 t nädalas). Juhendatud õpe koosneb üldhariduslikust õppest, karjääriõppest, -infost ja -nõustamisest ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamisest. Lisaõppe läbinud õpilane saab jätkata tasemeõppes või ettevalmistavas õppes.

- Igale õpilasele koostatakse üleminekuplaan, kus määratakse selle õpilase konkreetne õppe sisu (õppeained ja tegevused) ja päevakava. Üleminekuplaani koostamisel arvestatakse õpilase teadmisi ja oskusi, õpilase ning seadusliku esindaja soove ja vajadusi ning kooli võimalusi.
- Lisaõppel olevate õpilaste hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist (“arvestatud” ja “mittearvestatud”).

Lisaõppe läbinud õpilastele väljastatakse õppeaasta lõpus klassitunnistus, kus on märgitud õpitud ained, hinnangud läbitud õppetööle.

8. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Karjääriõpe on teoreetiline ja praktiline õpe, et õpilasel kujuneksid teadmised ja oskused karjääri kujundamiseks ja valmisolek elukestvaks õppeks. Karjääriõpe toimub õppetöö osana ja tunniväliste tegevuste kaudu.

Karjääri teemad on käsitletavad klassijuhatajatundides, aga ka inimeseõpetuse jt õppeainete tundides. Karjääri kujundamine ja elukestev õpe on läbiv teema eakohasust arvestades kogu põhikooli vältel ja õpilasega peetaval arenguestlusel.

Läbi erinevate teemade suunatakse õpilast:

- teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Karjääri kujundamise läbiviimiseks rakendatakse:

- läbivat teemat „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”;
- ainetunde ja ainetevahelist lõimingut ainetundides;
- valdkonnaüleseid ülekoolilisi projekte ja ühisüritusi;
- õppekäike, ekskursioone, õuesõppetunde, töövarjutamisi;
- õppemeetodeid: praktilised tegevused, grupitööd, loengud jm.

I kooliastmes aitab läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Läbi praktiliste tegevuste aidatakse õpilasel ennast tundma õppida. Samuti uuritakse lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

II kooliastmes keskendutakse õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesejuhtimise oskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

III kooliastmes keskendutakse õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele ja tema vanematele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada karjäärinõustamist.

Koolis viiakse läbi erinevaid aineteüleseid ja ülekoolilisi tegevusi, mis toetavad karjääri kujundamist:

- Õpilaste loov- ja uurimistööd (fookus eneseanalüüsil, praktilistel tegevustel, mis toetavad huvisid, edasiõppimist, elukutsevalikut)
- Töövarjutamine
- Koostöö kutsekoolide, gümnaasiumite ja muude õppe- ja teadusasutustega (avatud uste päevadel ja infomessidel osalemine, sh õppekäigud)
- Ettevalmistatud suunitletud kohtumised vastavalt õppegrupi vajadustele (laborite, ateljeede, töökodade jms külastamine)
- Ettevõtete ja asutuste külastamine, sh 9. klassi karjääriõpetuse tunnid ettevõtetes (nt Eesti Pank jm)
- Külalisõpetajate kaasamine – vilistlaste, vanemate, erivajadustega inimeste külalistunnid)
- Muud aktuaalsed ja lõimitud tegevused kooskõlas muutustega hariduses ja tööturul

Pärast karjäärialaseid tegevusi arutatakse klassijuhatajatunnis kogetut, et mõtestada ja reflekteerida kuuldut ning nähtut. Reflekteerimise käigus saab õpilane siduda saadud teadmised ja kogemused iseenda huvide, tugevuste ja väärtustega, mis aitab tal teha teadlikumaid valikuid edasiste õpingute ja karjäärisuundade osas.

Karjääriõpet toetavate tegevustega tegelevad koolis:

- klassijuhataja;
- karjääriõpetuse õpetaja ja aineõpetajad;
- sotsiaalpedagoog või psühholoog;
- HEVKO.

Klassijuhataja, valikõppeaine õpetaja, sotsiaalpedagoogi või psühholoogi ja HEV koordinaatori koostöös korraldatakse **9. klassi** õpilaste karjäärivaliku toetamine:

- külastustena õppe- ja teadusasutustesse (EKA, TalTech, gümnaasiumid, TEKO, Tallinna Tehnikakõrgkool jm), Tallinna Karjäärikeskusesse, Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskusesse; kutseõppeasutustesse nt Tallinna Teeninduskool, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool, Mustamäe Tööstushariduskeskus;
- õppekäikudena ettevõtetesse;

- Töötukassa karjäärispetsialistide läbi viidud õpilaste individuaalsete kutse karjäärinõustamistena (piiratud teovõimega õpilase puhul on kaasatud õpilase seaduslik esindaja);
- kohtumistena erinevate erialade esindajatega, õpinguid jätkavate ja tööelus osalevate vilistlaste, erivajadusega inimestega, Töötukassa erivajadustega inimeste valdkonna spetsialistidega;
- lastevanemate kaasamise kaudu (arenguestlus ja klassikoosolekud kutsenõustamise suunitlusega, kohtumised Töötukassa karjäärispetsialistidega, õppekäigud, külastused).

Riikliku õppekava ja lihtsustatud õppe **9. klassi** õpilased õpivad **valikõppeainet „Karjääriõpetus“**, mille põhieesmärkideks on

- anda teadmised tööturu arenguvajadusi arvestavatest õppimis- ja töötamisvõimalustest;
- toetada õpilase pädevust teha teadlikke valikuid edasiõppimisel ja tööelus, mis võimaldavad õpilasel oma potentsiaali parimal võimalikul moel rakendada;
- arendada õpilase oskusi esitleda iseennast ja oma kogemusi kirjalikult ja suuliselt (CV ja motivatsioonikirja kirjutamine, tööintervjuuks valmistumine jm).

9. klassi õpilasi külastab Töötukassa karjäärinõustaja, kes:

- viib läbi individuaalseid nõustamisi, mille käigus kaardistatakse õpilaste õpitee ja tulevased võimalused;
- korraldab karjääriteemalisi loenguid ja arutelusid, et laiendada õpilaste teadmisi hariduse ja töömaailma kohta;
- toetab õpilasi teadlike valikute tegemisel seoses edasiste õpingute ja karjäärivalikutega.

9. klassi õpilastel on võimalus osaleda töövarjutamisel. Töökohtade valik on õpilaste endi otsustada, hõlmates nii avalikku, era- kui ka vabasektorit. Töövarjutamise eesmärk on võimaldada õpilastel saada esmane kogemus tegelikust tööelust ning kujundada neist teadlikumad hariduse ja elukutsega seotud valikute tegijad. Töövarjupäeva lõpus täidab õpilane töölehe, kus kirjeldab töövarjutatava töökeskkonda, sisekliimat, töövahendeid, toob välja töövarjupäevale püstitatud ootused ja saadud kasu, korraldab varjutatavaga intervjuu etteantud küsimuste raames. Õpilane teeb töövarjupäevast kokkuvõtte oma klassikaaslastele.

Toimetulekuõppel õppivat õpilast ja tema vanemat teavitatakse erinevatest tööharjutamise ja edasiõppimise võimalustest ning julgustatakse neid võimalusi kasutama. Õppe- ja karjääriotsuste tegemise protsessi kaasatakse maakondliku Töötukassa karjäärinõustajad, kes pakuvad professionaalset nõu ja tuge sobiva õpitee ning töövõimaluste leidmisel.

9. Õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

Peamised õppeteemad, taotletavad õpitulemused, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks **iga õppeperioodi algul**. Vanemal ja õpilasel on õigus saada teavet hinnete kohta õpetajatelt ja klassijuhatajalt. Hinded tehakse vanemale teatavaks Stuudiumi kaudu.

Stuudiumi tunnikirjeldusse ja koduse ülesande kirjeldusse lisatakse teave sellise täpsusega, et ka õppetunnist puudunud õpilasel oleks võimalik tunnis tehtud või kodus tegemiseks jäetud õpiülesandeid iseseisvalt täita.

Kool nõustab vajaduse korral vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Kooli tunniplaan avaldatakse kooli kodulehel hiljemalt üks tööpäev enne õppeaasta või II poolaasta algust. Õppekorralduse erakorralistest muudatustest teavitab õpilasi ja vanemaid klassijuhataja, direktor või õppejuht. Koolis tegutsevate huviringide tunniplaan avaldatakse kooli kodulehel septembrikuu jooksul.

Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid:

- kooli koduleht;
- elektrooniline õppeinfosüsteem Stuudium;
- kooli stendid;
- 1.-3. klassides ja toimetulekuõppe klassides kasutatakse teabe edastamiseks ka õpilaspäevikut.

Õpilase ja tema vanemate peamine kontaktisik koolis on **klassijuhataja**, kelle juhtimisel kujundatakse välja informatsiooni jagamise kultuur. Eriti olulistest küsimustest teavitab õpilasi ja vanemaid direktor või õppejuht Stuudiumi vahendusel.

Kord aastas õppeaasta alguses toimub kooli **vanemate üldkoosolek**, mille kutsub kokku direktor. Lastevanemate üldkoosolekul valitakse vanemate esindajad hoolekogusse.

Vähemalt kord aastas korraldab klassijuhataja **klassi vanemate koosoleku** ja viib iga õpilasega läbi **arenguveestluse** (vastavalt arenguveestluse läbiviimise korrale), millel osaleb piiratud teovõimega õpilase puhul ka õpilase seaduslik esindaja. Üldjuhul toimub vanemate koosolek koolimajas, kuid võib toimuda ka elektrooniliselt. Klassi lastevanemate koosolekul valitakse esindaja kooli üldkoosolekule.

Lisaks korraldab kool vastavalt vajadusele ümarlaudu, kuhu kaastakse õpilane ja/või tema vanem, toimuvad tugispetsialistide nõustamised.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse ja vajaduspõhise korralduse.

Klassiõpetaja ja aineõpetajaga on õpilasel võimalik teha kokkuleppeid järeleaitamiseks, ainealasteks konsultatsioonideks ja järeltöödeks. Igal õpetajal on nädalas üks 40-minutiline konsultatsiooniaeg.

Kõik küsimused püütakse lahendada samal tasandil, kus nad tekivad. Kui õpilane või vanem ei jõua kokkuleppele õpetajaga, on tal õigus pöörduda klassijuhataja, õppejuhi või direktori poole.

Õpilane ja/või tema vanem lisavad oma kontaktandmed Stuudiumisse. Õpetajatega jt koolitöötajatega saab kontakteeruda Stuudiumi teel.

Kooli alusdokumendid (põhimäärus, arengukava, õppekava, hindamisjuhend, kodukord, arenguvestluste kord, kooli vastuvõtu tingimused ja kord), üldtööplaan ja tunniplaan on avaldatud kooli kodulehel. Klassijuhataja või huvijuht teavitab õpilasi ja vanemaid kavandatavate koolisündmuste üksikasjadest.

10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Koolis töötavad professionaalsed töötajad, kes arendavad enda kutseoskusi, on kursis haridusuuendustega ning teevad koostööd, rakendatakse koosõpetamist, tähtsal kohal on lõiming.

Õpetajad planeerivad oma töö kooli õppekava alusel iga poolaasta alguses, lähtuvalt õppijate vajadustest ja õppekorralduse eripärast kuu või nädala alguses tehes koostööd teiste õpetajatega, tugispetsialistidega, abiõpetajatega.

Õpetajad tutvustavad peamisi läbitavaid teemasid, taotletavaid õpitulemusi ja hindamise põhimõtteid esimeses ainetunnis ning esitavad need õpilastele ja vanematele **Stuudiumi kaudu õppeperioodi esimeste koolipäevade jooksul**.

Koolis toimuvad klassiastme klassiõpetajate, aineõpetajate **koostöötunnid**, mille käigus planeeritakse õppijat toetavat ja õppeaineid lõimivat õppeprotsessi ning võtmepädevuste lõimingut erinevate ainevaldkondade vahel. Õpetajad koostavad ühiselt õppematerjale, planeerivad teemanädalaid jm.

Klassi- ja aineõpetajad teevad koostööd ja planeerivad õppetegevusi abiõpetajatega/ õpetaja abidega.

Toimuvad õpetajalt-õpetajale **õpitoad**, kus kooli töötajad jagavad enda ja täienduskoolitustelt saadud teadmisi ja kogemusi.

Õpetajate **töökoosolekud** toimuvad üldjuhul kaks korda kuus.

Kooli pedagoogiline personal teeb koostööd **õppenõukogu** koosolekul, mille ülesandeks on oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustöö korraldamine, analüüsimine ja hindamine ning kooli juhtimiseks vajalike otsuste tegemine. Õppenõukogu töökorda ja ülesandeid reguleerib haridus- ja teadusministri [määrus](#).

Ainevaldkonniti ja õppekavapõhiselt on moodustatud kooli õppekava arendusmeekonnad, kuhu kuuluvad õpetajad ja tugipersonal.

Koolis tegutseb kolm **arendusmeeskonda**, kelle missioon on ellu viia kooli arengukava eesmäärke: tervisenõukogu, Liikuma Kutsuv Kool, Roheline kool.

Tegutsevad **töögrupid**, mis tegelevad kooli arendustegevusega, korraldavad koostööprojekte ja ülekoolilisi sündmuseid.

Õpetajad ja abiõpetajad teevad HEVKO juhtimisel koostööd tugispetsialistidega, osalevad klasside **ümarlaudadel**.

Klassijuhataja ja aineõpetaja töö planeerimise aluseks on õppeaasta alguses kokku lepitud õppe- ja kasvatustööd toetavate sündmuste kalender, mida täiendatakse jooksvalt vastavalt vajadusele.

Arengut toetava koostöise õppimisena rakendab kool **mentorlust**. Igal alustaval õpetajal on koolis õpipartner ehk mentor vähemalt esimesel õppeaastal; esimest aastat töötavale kogenud õpetajale määratakse soovi ja vajaduse korral juhendaja kuni kolmeks kuuks.

Kogu kollektiivi hõlmava koostöö aeg, koolitus jm kavandatakse eelkõige koolivaheaegadele.

Õpetajad on teadlikud oma õppimisvajadustest ning teevad koostööd kogukonna, Eesti ja rahvusvahelisel tasandil, et rakendada ja jagada kolleegidega parimaid õpetamispraktikaid.

Infoliikumine koolis on pidev tegevus e-posti teel, koosolekutel.

10.1 Õpetajate koostöö ja töö planeerimine distantsõppe korral

Distantsõppe korral annavad õpetajad õpilastele selged õpijuhised kust, mida ja kuidas õppida, kust leida lisamaterjale ja õppimise tuge. Õpetajad annavad õpilastele tagasisidet õppimise kohta. Distantsõppe ajal peab olema tagatud juhendatud õpe, st õpilasele on tagatud võimalus individuaalseks suhtluspõhiseks juhendamiseks ja tagasisideks. Distantsõppe ajal tagab kool suurima võimaliku ja vajaliku abi, õppe juhendamise ning toetuse.

Tugispetsialist (logopeed, eripedagoog, füsioterapeut vm) planeerib töö vastavalt tuge vajava õpilase vajadustele. Tugispetsialisti üldine jooksev töö on sisestatud Stuudiumisse ning detailne jooksev töö koos analüüsiga kajastub tugispetsialisti individuaalses tööfailis.

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava kehtestab direktor, kes vastutab kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele, õppenõukogule. Üldjuhul koostatakse kooli õppekava muudatused arvestusega, et need jõustuvad järgneva õppeaasta 1. septembril.

Õppekava on avatud pidevaks arendamiseks. Iga koolitöötaja, õpilane või lapsevanem võib igal ajal esitada direktorile ettepanekuid õppekava muutmiseks. Ettepaneku põhjendustes toob esitaja välja nii selle võimalikud eelised kui ka kitsaskohad.

Õppekava arendustöösse kaasatakse kooli pedagoogid, õppejuht, õpilased, lapsevanemad, spetsialistid, HEV õpilaste õppe koordineeri ja teised huvigrupid (hoolekogu, kooli omanik). Igal õppeaastal õppenõukogu koosolekul analüüsitakse kooli õppekava, arvestatakse kõikide osapoolte parendusettepanekuid ja muudatusi seadusandluses.

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine peab olema kooskõlas kehtivate õigusaktidega.

LISA 1 Õppekäikude läbiviimise kord

1. Alus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 19 lg 2, § 24 lg 5, mis määratlevad õppekäike kui juhendatud õpet ja nõudeid õppekeskkonnale ja turvalisusele väljaspool kooli koolis viibimise ajal.

Põhikooli riikliku õppekava § 6 lg 5, mis sätestab, et õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes jm).

2. Üldsätted

Õpilaste õppekäikude alla lähevad kõik õppekava toetavad õppetegevused, mis toimuvad väljaspool kooli territooriumit (õppekäigud muuseumidesse, linna asutustesse, matkad loodusesse, ekskursioonid Tallinna linna piires, väljasõidud väljaspool Tallinna linna).

Õppekäigud (va klassi õppekäigud) kavandatakse õppe- ja kasvatustegevust toetavate sündmuste kalendris.

Üks nädal enne õppekäiku teavitab vastutav õpetaja või klassijuhataja (*edaspidi õpetaja*) e-posti teel õppejuhti. Teavituses märgib ära õppekäigu eesmärgi, toimumise aja ja sihtkoha, osaleva(d) klass(id) või õpilaste nimed ning õpilastega kaasas oleva(te) täiskasvanu(te) nime.

Enne õppekäigule minemist saadab õpetaja õppejuhile e-posti teel **väljasõiduteatise**, millele on märgitud: õppekäigu toimumise kuupäev, sihtpunkt, väljumise ja eeldatava saabumise aeg; transpordiviis; nimekiri täiskasvanutest, kes õppekäigul osalevad, nende telefoninumbrid; nimekiri õpilastest, kes õppekäigul osalevad, telefoninumbrid nende olemasolul; lapsevanemate nimed ning telefoninumbrid.

Õpetaja annab enne õppekäiku õpilastele kontakttelefoni numbri koos selgitusega, mis olukorras seda kasutada.

Õpetaja kontrollib õpilaste olemasolu väljasõiduteatisel oleva nimekirja alusel vahetult enne õppekäigule suundumist ja vahetult pärast tagasijõudmist.

Õppekäigul saadavad õpilasi/lapsi täiskasvanud arvestusega vähemalt üks täiskasvanu iga 12 lapse kohta, erivajadustega õpilaste/laste puhul vähemalt üks täiskasvanu 4 õpilase/lapse kohta, pervasiivsete arenguhäiretega laste puhul 1 täiskasvanu 2 lapse kohta ja ratastoolis liikuva õpilase puhul peab olema tagatud 1:1 järelevalve.

3. Õppekäigu läbiviimine

Õpetaja annab hiljemalt kolm koolipäeva enne õppekäiku vanematele teada õppekäigu eesmärgi, sihtkoha, kestuse (sh väljumise ja eeldatava saabumise aeg), transpordiviisi, kaasa tuleva(te) täiskasvanu(te) nimed ja kontakttelefoni numbri.

Õpetaja või muu kooli töötaja, kes on määratud õppekäigu eest vastutavaks, viib läbi õpilaste/laste ohutustehnilise instrueerimise, kusjuures peab silmas konkreetsest marsruudist, sihtkohast, aastaajast,

õpilaste vanusest tulenevaid ohutegureid. Õppekäigule võidakse kaasata lasteaed-põhikooli tervishoiutöötaja.

Lisaks laste ja saatjate nimekirjale peab korraldajal või vastutajal olema kaasas mobiiltelefon ja esmaabivahendid.

4. Tegutsemine õnnetusjuhtumi korral

Igast raskemast õnnetusjuhtumist tuleb koheselt teavitada päästeametit numbril 112.

Lisaks teatatakse vahejuhtumist esimesel võimalusel lasteaed-põhikooli direktorit ja lapsevanemat.

Õppekäigul toimunud õnnetusjuhtumi kohta tuleb kirjutada seletuskiri ja õnnetusjuhtum tuleb läbi arutada töötajate koosolekul ning võtta tarvitusele meetmed edaspidiseks turvalisuse paremaks tagamiseks.

5. Lõppsätted

Kõik erandjuhud, mida antud kord ei sätesta, lahendab kooli juhtkond.

Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikooli õpilaste/laste õppekäikude kord on Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikooli kooli õppekava lisa, mille muudatused kooskõlastatakse õppenõukogus, hoolekogus ja õpilasesinduses ja mille kinnitab direktor käskkirjaga.

Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikooli õppekava koos lisadega on kättesaadav kooli kodulehel ja kooli siseveebis.

LISA 1A Väljasõiduteatis

Sihtkoht:

Vastutav õpetaja (nimi, tel):

Väljumine (kuupäev, kellaaeg):

Saatjad (nimi, tel):

Naasmine (kuupäev, kellaaeg):

Väljasõidu kestus kokku:

Transpordi viis:

Osalejad (klass):

	Õpilase nimi	Telefon	Lapsevanema nimi	Telefon
1.				
2.				
3.				

LISA 2 Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool

ÜLDANDMED ÕPILASE KOHTA

Nimi:
Sünniaeg:
Õppeaasta/klass:klass
Õppekava: RÕK / LÕK – LÕ – TÕ
Kodune keel(ed):

Kaardi avamise aeg, kaardi avaja nimi:

1. KOOLIVALMIDUS JA/VÕI ÕPILUGU Olulisim eelmiste õppeaastade kohta (sh tugiteenuste saamine).
Täidab klassijuhataja.

2. RAJALEIDJA KOOLIVÄLISE NÕUSTAMISMEESKONNA VÕI HARIDUSASUTUSVÄLISTE SPETSIALISTIDE SOOVITUS(ED)

(täidab HEVKO)

Kuupäev/ soovitaja	Soovitus(ed). Lapsevanema nõusolek/ mittenõustumine soovitude rakendamiseks

3. VÄLJASPOOL KOOLI RAKENDATAVAD TUGITEENUSED/-MEETMED (info lapsevanemalt)

Täidab klassijuhataja või HEVKO, kui teab.

Tugiteenus/õppeaasta (nt logopeed, loovterapeut jm)	Tugiteenuse osutaja (nt asutus ja/või osutaja nimi)

4. ÕPILASE INDIVIDUAALSUSE TOETAMINE (ÕPETUSE DIFERENTSEERIMINE, INDIVIDUALISEERIMINE KLASIS)

4.1. KLASSIJUHATAJA TÄHELEPANEKUD

4.1.1. Õpilase huvid ja motivatsioon

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, täitja nimi:

- Õpihuvi ja lemmikõppeained/ tegevused.
- Õpilase õpimotivatsioon ja suutlikkus: huvi tegutsemiseks ja õppimiseks, väsimuse tekkimine. Motivatsiooni loomine ja hoidmine õpilasele võimetekohaste tegevuste juures. Mis motiveerib tegevust alustama ja jätkama.
- Õpetaja abi vastuvõtmine.
- Lapse huvid, vaba aja tegevused, huviringid.

Täiendamise kuupäev, täitja nimi:

4.1.2. Õpitegevus, õpioskused ja tunnetustegevus, enesetunnetus

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, täitja nimi:

1. Tähelepanu, taju, mälu ja mõtlemise iseärasused.

Tähelepanu. Kas õpilane reageerib koheselt, kui õpetaja annab tööjuhise; tähelepanu püsib tööl, kuni töö on valmis; kõrvalised stiimulid häirivad last; suudab korraga teha kahte tegevust (nt kuulab ja kirjutab/joonistab); suudab kergesti ühelt tegevuselt teisele ümber lülituda?

Taju. Kas õpilane suudab eristada olulist ebaolulisest, märgata olulisi detaile? Kas mõistab sümboleid, skeeme?

Mälu. Kas õpilane suudab meelde jätta ühe-/kahe-/ mitmeosalisi instruksioone? Kas laps oskab kasutada lihtsamaid mäluvõtteid (kordamine, seostamine, märkmete tegemine)?

Mõtlemine. Kas laps saab aru abstraktsetest mõistetest, oskab kriitiliselt mõelda ja probleemi lahendamiseks sobivat viisi valida?

Õpikeskkonna ja oma tegevuse organiseerimine ja planeerimine.

Oma tegevuste ja teadmiste (sh õpitu) teadvustamine; oskus seostada õpitud igapäevase eluga.

2. Õpihuvi ja motivatsioon

Õpihuvi väljendumine. Õpimotivatsioon: kas õpilane on autonoomselt (sisemiselt) või kontrollitult (väliselt) motiveeritud? Mis teda innustab tegutsema, et õpitud aru saada (kas soovib saada kiitust, õpib selleks, et uusi teadmisi omandada; õppimine on talle huvitav; soovib saavutada teatud positiivset mainet õpetaja ja/või kaaslaste ees; väldib häbi, pahandamist jne)?

3. Töövõime

Töövõime, selle kõikumine. Kui pikalt töötab kaasa? Tüdimuse tekkimine. Puhkepauside vajadus.

4. Ülesannete täitmine

Kas püüab ülesandest esmalt aru saada, hakkab ülesannet kohe täitma, katkestab kiiresti oma tegevuse või täidab ainult tuttavaid ülesandeid? Õpitava vastuvõtmine ja kodeerimine: kuidas täidab valdavalt ülesandeid – kas koostevõttes õpetajaga, pärast ettenäitamist matkimise teel, näidise (algoritmi) alusel, suulise juhise või kirjaliku juhise järgi?

Õpitava meeldejäätmine, õpitu meenutamine ja kasutamine.

Õpilasele võimetekohaste valikute ja otsuste langetamise võimaluste andmise tulemused.

Kodutööde täitmine.

5. Suhtumine õppetöös ilmnevatesse raskustesse.

Kas õpilane tunnetab raskusi õppetöös, püüab neid iseseisvalt ületada, pöördub abi saamiseks õpetaja poole, oskab kasutada osutatud abi ja abivahendeid, loobub ülesande täitmisest raskuse ilmnemisel või täidab ülesanded stereotüüpselt?

6. Kuidas põhjendab õpilane enda õpikäitumist ja -tulemusi?

Täiendamise kuupäev, täitja nimi:

4.1.3. Suhtlemine ja käitumine koolis (käitumisprobleemi korral põhjalik, koos näidetega)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, täitja nimi:

Suhtlemine ja käitumine eakaaslaste ning täiskasvanutega.

Kas õpilasele meeldib suhelda kaaslastega ja millised on suhted nendega? Kas esineb impulsiivset käitumist, ärrituvust, murelikkust või apaatsust? Kas õpilane oskab eri olukordades suhelda adekvaatselt?

Kas õpilane oskab vajadusel abistada kaaslast või küsida täiskasvanult abi? Kas oskab väljendada tänu, eksimuse puhul vabandada?

Õpilase individuaalne ärevuse tase: liiga rahulik, rahulik, ärev (kirjuta, milles väljendub, vt edasi).

Kõrge ärevustasemega kaasnevate probleemide ilmnemine (kui esineb, siis too näide): tunnetuslikud – tähelepanu- ja keskendumisprobleemid; käitumuslikud - rahutus, motoorsed liigutused, ärevust tekitavate situatsioonide (kontrolltööd, kooli tulek jne) vältimine; füsioloogilised – kõhu-, peavalud, higistamine, punastamine, südameklõppimine jm esinemine.

Täiendamise kuupäev ja täitja nimi:

4.2. AINEÕPETAJATE TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED (õppeaineti)

4.2.1. Ainealased tähelepanekud. Õpitegevus, õpioskused ja tunnetustegevus, enesetunnetus Täidab aineõpetaja. Täiendava abimaterjali leiad punktist 4.1.2.

1. Tähelepanu, taju, mälu ja mõtlemise iseärasused.

2. Õpihuvi ja motivatsioon

3. Töövõime

4. Ülesannete täitmine

5. Suhtumine õppetöös ilmnevatesse raskustesse.

6. Kuidas põhjendab õpilane enda õpikäitumist ja -tulemusi?

Õppeaasta/klass:

<u>Õppeaine</u> <u>Täitmise</u> <u>kuupäev,</u> <u>täitja nimi</u>	Ainealased tugevad küljed ja oskused. Teadmiste vastavus sätestatud õpitulemustele	Arendamist vajavad valdkonnad	Meetmed õpetuse individualiseerimiseks õppetundides ja kodus toetamiseks (soovitused õpikeskkonnale ja õppetöös osalemiseks, sh õppevara kohandamine, abistavad materjalid, õpetaja suunav tegevus, kodutööde maht, kodu ja kooli vahel kooskõlastatud õpetamismeetodid jm)
Eesti keel			
Inglise keel			
Matemaat ika			
Ajalugu			
Vene keel			
Loodusõp			
...			

7. TUGISPETSIALISTID. HINDAMISE EESMÄRGID, TULEMUSED, SOOVITUSED

7.1. ERIPEDAGOOG (Hindamise eesmärk, järelused, soovitud. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.2. PSÜHHOLOOG (Hindamise eesmärk, järelused, soovitud. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.3. SOTSIAALPEDAGOOG (Hindamise eesmärk, järelused, soovitud. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.4. LOGOPEED (Hindamise eesmärk, järelused, soovitud. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.5. FÜSIOTERAPEUT (Hindamise eesmärk, järelused, soovitud. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.6. LOOVTERAPEUT (Hindamise eesmärk, järelused, soovitusel. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.7. MUUSIKATERAPEUT (Hindamise eesmärk, järelused, soovitusel. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.8. TEGEVUSTERAPEUT (Hindamise eesmärk, järelused, soovitusel. Tugimeetme(te) vajadus, rakendamise põhjendus.

Kirjeldus teenuse tulemuslikkuse kohta)

Õppeaasta/klass:

Täitmise kuupäev, uuringu teostaja nimi:

7.9. TEISTE SPETSIALISTIDE TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED (abiõpetaja, kooli tervishoiutöötaja, kooliväline spetsialist jt)

Õppeaasta/klass:

s

Täitmise

kuupäev,

uuringu

teostaja nimi:

8. KOOLIMEESKONNA JA/ VÕI RAJALEIDJA KOOLIVÄLISE NÕUSTAMISMEESKONNA SOOVITUSTE RAKENDAMINE

(täidab HEVKO)

Tugiteenuse osutaja/kuupäev	Rakendatud tugiteenus/-meede

8.1 RAKENDATUD TUGITEENUSTE/-MEETMETE TULEMUSLIKKUS

(täidab HEVKO)

Tugiteenuse osutaja/ kuupäev	Rakendatud teenuse tulemuslikkus. Soovitused.

9. ÕPILASEGA SEOTUD ÜMARLAUAD

(täidab HEVKO või klassijuhataja)

Kuupäev	Osalejad	Kokkuvõte ja soovitused. Eesmärgid ja kokkulepped.

10. ÕPILASEGA SEOTUD ARENGUVESTLUSED

(täidab klassijuhataja)

Kuupäev	Osalejad	Lapse ja vanema arvamus õppimisest ja toimetulekust, ootused. Eesmärgid ja kokkulepped. Järeltegevused.

10. KOKKUVÕTE JA SOOVITUSED TÄIENDAVATEKS UURINGUTEKS (Rajaleidja keskus, kliinikumis jm)

KOOLI PÜSTITATUD KÜSIMUSED LISAUURINGULE

(täidab HEVKO)

Kuupäev	
----------------	--

Kooli kontaktisik HEVKO

(nimi, e-mail, tel)

LISA 3 Käitumise tugikava

ÕPILASE PÜSIVATE KÄITUMISHÄIRETE KORRAL

Õpilase nimi:

Õpilase käitumusliku probleemi kirjeldus

--

Põhjuste analüüs

--

Tegevusplaan probleemi lahendamiseks:

Eesmärk	Vahe-eesmärk	Tegevused/ strateegiad/ rakendatavad kasvatustöö sisu

Õpilase omavastutus

--

Õpilase käitumine:

Edusammud tagasilöögid	ja/ või	Analüüs	Isik/kuupäev

Lisaressursside vajadus (abiõpetaja, täiendav õppevara, lisaruum, tehnilised vahendid jms)

--

Tugiisik:

Tugikava elluviijad:

Kaasatud isikud:

Lapsevanema panus ja vastutus:

Tugikava tegevuste tulemuste hinnang (sh eesmärkide täpsustamine, muudatuste tegemine rakendatavate strateegiatega osas)

--

LISA 4 Nõusolek Rajaleidja soovitusel rakendamiseks

Teatis kooli tugimeeskonnale

Käesolevaga annan nõusoleku minu lapsele _____
ees- ja perekonnanimi

_____ Rajaleidja nõustamismeeskonna poolt tehtud
isikukood

otsuse detailandmete nägemiseks ja täielikuks / osaliseks (*joon alla sobivale*) rakendamiseks

_____ *kehtriva otsuse nr ja kuupäev*

Osalise rakendamise korral täiendav info koolile: _____

_____ Lapsevanema / eestkostja nimi ja allkiri

_____ Kuupäev

LISA 5 IÕK rakendamine

Individuaalne õppekava (IÕK)

RÕK ja LÕK õpilasele

1. Üldandmed
2. IÕK rakendamise põhjused. Rakendamise alus.
3. Õpilasele soovitatud õppetöö muudatused või kohandused, rakendatavad tugimeetmed
4. Erisused õppekorralduses
5. Hindamise põhimõtted
6. IÕK koostamise ja täitmisega seotud isikud ja nende kohustused
7. IÕK aluseks olevate õppeainete oodatavad õpitulemused ja õppetegevused; hinnang õpitulemustele (lisa)

Individuaalne õppekava (IÕK)

TÕK õpilasele

1. üldised andmed õpilase kohta, sh vältimatu terviseinfo;
2. õppe läbiviimise eritingimused;
3. oodatavad õpitulemused õppeainete kaupa;
4. õpilasele rakendatud tugimeetmed;
5. hinnang õpitulemustele, sh hindamisviisid ja vahendid;
6. IÕK koostamise ja rakendamisega seotud isikud, kohustused.